

VIŠINSKIO KALBA — VILKO BALSAS

Jau praeitą kartą buvome užsiminę apie Višinskio kalbą. Ir reikia pasakyti, Višinskio kalba Jtautosė priminė pasakėčią apie vilką ir ežiuką. Tai toji, kur Višinskis pakartojo senai žinomą pasaką apie Pabaltijo valstybių karinę sąjungą Sovietų Sąjungai užpulti... Šitoks pasiteisinimas, be abejo, sukelia jau ne tik šypsena, bet tiesiog nusikvatojimus.

O dar nesmagusis momentas Višinskiui yra 1940 metų birželio mėnesio įvykiai. Kaltindamas kitus kalbėtojus už "nutytyjimus" jis visiškai nutylėjo visiems žinomą ir kitų kalbėtojų paminėtą faktą, kad 1940 metais sovietų armija užėmė Pabaltijos kraštus. Dėl to jis nei nebandė teisintis. Jis tiesiog "persoko" per tą vietą ir ėmė aiškinti, kad tu kraštų "liaudis", patyrusi apie savo vyriausybę "šamokslą" pulti Sovietų Sąjungą" buvo tokia nepatenkinta, kad rinkimų keliu nuvertė tas valdžias ir nutarė įsijungti į Sovietų Sąjungą...

1940, net dar ir 1945 metais rinkimų paminėjimas Vakaruose daug kam galėjo daryti įspūdį. Bet šiandien čia jau taip labai puikiai žinoma, ką reiškia "rinkimai" bolševikų sistemoje, kad kitokios reakcijos, kaip juoką, šis paminėjimas čia nebesukelia.

Pagaliau, Višinskis ryžosi atsakyti ir į D. Britanijos atstovo klausimą, kas atsitiko su Pabaltijo respublikomis. Tačiau, vargšas, jis nerado kitokio autoriteto savo aiškinimams paremti, kaip... vyriausybės čekistų Beriją. Pabrėždamas, suretinamas, žodžius, Višinskis iškilmingai paskelbė Berijos tvirtinimą, kad, girdi, Pabaltijos respublikos ekonomiškai jau pralenkė... Norvegiją, Daniją ir Belgiją. Bat, jos savo pramonę pakėlusios kone trejopai ir ketveriopai, palyginti su priešakinio lygio, o Norvegija, Danija ir Belgija savo pramonę pakėlusios vos iki pusantro karto...

Šis Berijos tvirtinimas čia jau yra žinomas. Jį dabar ir Lietuvoje visiems kala į galvas kone kasdien. Bet net pradžiamokslams yra aišku, kad toki palyginimai nieko nepasako, jeigu tie skaičiai būtų ir visiškai teisingi. Juk Pabaltijo kraštai — žemės ūkio, o ne pramonės kraštai, ir jų pramonės nebuvo galima nei lyginti su pramoninių kraštų (ypač Belgijos) pramone. Tai yra, tarytum, būtų lyginamos kokio Amerikon neseniai atvykusio "DP" ir milijonierius santaupas. Sakysim, pernai tas "DP" turėjo susitaupęs tik 100 dolerių, o milijonierius milijoną. Šįmet, leiskime, "DP", padidino santaupas ketveriopai, o milijonierius tik pusantro karto. Pagal Beriją ir Višinskį išeitų, kad "DP" milijonierius jau pralenkė... Be to, Berija kalba tik apie Pabaltijo kraštų pramonės didinimą, visiškai nutylėdami jų kraštų pagrindinės ūkio šakos, būtent, žemės ūkio susmukimą įvedant kolektyvinę sistemą. Juk Lietuvoje jie tik šio penkmečio pabaigoje stengiasi pasiekti 18-19 centnerių derliaus iš hektaro, o 1939 metais derliaus vidurkis buvo jau apie 26 cnt. iš ha!

**KĄ DARYS MŪSU
"PROPAGANDOS ISTAIGOS?"**
Ši Višinskio kalba yra laikoma labai dėkinga medžiaga

SVEIKI SULAUKĘ ŠV. KALĖDŲ!

Sekdami gražų tėvų paprotį, Kūčių vakarą susirenkam prie bendro stalo, simbolizuojančio šeimos altorių. Sustoję ties juo, mes atnaujinam tą vidurinį ryšį, kuris sieja mus tarpusavyje, su mūsų šeimom, mūsų Tauta ir mūsų Dievu. Kūčių vakare, kada užviešpatauja išorinė tyła, prabyla širdys ir viena kitai linki pačių gražiausių vilčių išsipildimo.

Šį mielą vakarą susikryžiuoja dviejų pasaulių šviesa — kosminio ir virškosminio. Tik pagalvokim, kada mes pajuntam taip realiai ir apčiuopamai virškosminį pasaulį, jei ne data, kada ant stalo matome neraugintos duonos plotkelę ir šieno, kurio kalba apie Kūnų tapusį Žodį. Užmiršę rūpesčius ir tremtį, tarsi vėl girdim savo ausyse tą šventą nežemišką būtybių giesmę: "Garbė Dievui augštybėse, o žemėje ramybės, geros valios žmonėms"! Suprantam ir šios giesmės reikšmę, kad Kalėdų Kūdikis, nieko brangesnio už ramybės mums negalėjo atnešti dovaną.

Žmogus gali visko turėti, bet be širdies ramybės ir be išorės ramybės, jausis nieko neturįs. Žinome nevieną atsitikimą, kada labai turtingi žmonės, be širdies ramybės baigia gyvenimą savivžudybe. Ir žinome, vargingai gyvenančių žmonių, kurie tikrai turėtų kuo nusiskusti, kurių tačiau lūpuose visuomenės ramybės šypsena.

Dar didesnė nelaimė žmogų lydi, be išorinės ramybės. Tuomet žmogus apčiuopiamai pajunta, nieko neturįs. Tą brangųjį ramybės turą, Kalėdų Kūdikis ir atnešė geros valios žmonėms.

Su Kalėdų Kūdikio gimimu ir nepaprastos šviesos pasirodymu, sutirpo vergija ir ligoniam ir našlaičiam nudžiuvo ašara. Kalėdų Kūdikis, mūsų vargo ir kančios gyvenimą palaimino iš Betliejaus tvartelio. Jis atėjo vergdamas Betliejaus tvartelin, kad nu-

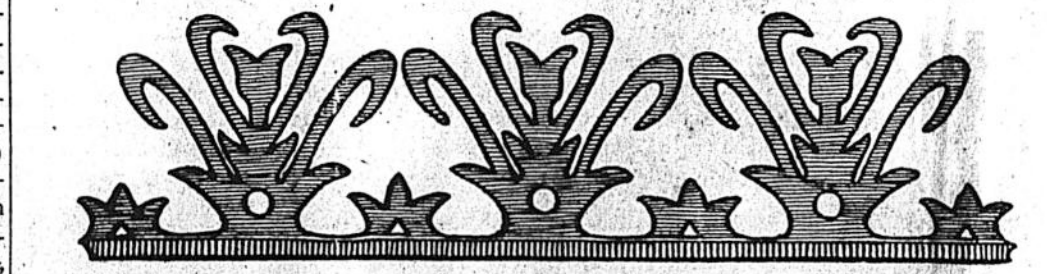
šluostytų mūsų ašaras. Jis susivystė vystiklais, kad mes būtumėm išlaisvinti iš vergijos ir smurto. Šviesa iš Betliejaus tuo metu sunaikino viešpataujančią vergiją, toji šviesa nustelbs ir mūsų dieninę vergiją ir smurtą.

Kokia sentimental prašymo malda veržiasi iš mūsų lūpų, kad greičiau mus parvestų į mūsų šventą Tėvų žemę, kuri mums taip miela ir brangi. Ten nerasi lietuviškų kapų, pradedant Vilniumi ir baigiant Baltijos krantų, pradedant Dauguvos ir baigiant Nemuno krantais, kur nebūtų mūsų jau no savanorio — didvyrio kapo. Toji žemė ir šiandieną mirksta mūsų motinų ašarose ir plūsta mūsų mirstančių partizanų krauju.

Vienas pirmo pasaulinio karo dalyvis štai ką pasakoja. Kai rusams prireikėjo darbo jėgos, jie surinko prievarą tūkstančius muzulmonų — Azijos šalyje, juos traukiniu gabeno iš Rytų į Vakarų. Kada traukinys priartėjo prie Uralo kalnų, kur baigiasi Azijos šalis ir prasideda Europa, traukiniui valandėliai sustojus, visi muzulmonai puolė iš traukinio, pasiėmė maišelius, atsiklaupė ant kelių, ir sėmė į juos Azijos žemės. Po to vėl visi sulipo į traukinį. Traukinys visą naktį riedėjo Vakarų link. Ir kai rytą nušvito aušra ir saulė patikėjo, muzulmonai vėl visi puolė iš traukinio ir pasiėmė maišelius su žemėmis. Juos pasitiesė ant žemės ir ant jų atsiklaupė, veidus nukreipę į Rytus, ir ten iš kur jie atvyko, ėmė melstis. Nieko negelbėjo nei sargybinių šauksmai, nei jų grasinimai. Jie ilgai meldėsi, akių žvilgsnius nukreipę savo tėvynės link.

Nukreipkim ir mes savo akių žvilgsnius į mūsų Tėvų žemę, su malda lūpuose į Kalėdų Kūdikį, kad Jis greičiau vestų mus tenai, kur dieną ir naktį skrenda mūsų mintys — į laisvą ir nepriklausomą Lietuvą.

Kun. Z.

išnaudoti kontrapropagandai. Visų pirma — Višinskio tvirtinimai yra labai nesunku atremti. Antra — savo prabilimų apie Pabaltijos kraštus Višinskis problemą labai suaktualino, tad atsikirtimas lengviau gali susilaukti visų dėmesio.

Nėra abejonės, kad mūsų atitinkami organai vėl parengs (ar jau parengė) atitinkamą memorandumą. Teisių komisijos rezolucija Maskvos iškelta agresijos apibūdinimo klausimą atidėti bus patiekta plenumo posėdžiui, o ten, Višinskio pultosis delegacijos greičiausiai pasistengs atsikirti. Mūsų organų patiektoji medžiaga tuo atveju jėms bus labai naudinga.

Be to, suprantama, daugelis norėtų matyti šį klausimą ir didžiojo spaudos plačiai disku-

tuojamą. Norėtų, kad Višinskio nevykusio pasiteisinimo atremimas būtų kopiačiausiai išpopuliarintas.

Pageidavimas labai geras, bet... vargu ar bus įmanoma jį patenkinti. Tai būtų įmanoma, jei mūsų "propagandos organai" turėtų stiprios įtakos tokiose vietose, kaip JTO spaudos informavimo biuras, UP bei AB agentūros arba ir didžiųjų laikraščių redakcijos. Deja, to nėra. Jeigu ten ir pasitaiko užuojautos bei palankumo mūsų reikalams, tai tuo tarpu vyrauja tokia dvasia, pagal kurią Baltijos rytinių krantų klausimą plačiau kaip nors paliesti "neatsargu, netikslinga, dar ne laikas" ir t.t.

Mums atrodytų, jog šią nevykusią Višinskio kalbą vertėtų pagarsinti ištiesai ir čia pat pri-

dėti atitinkamus atrenimus. O JTO spaudos informacijos biurai toji kalba atrodė visiškai "neverta dėmesio". Spaudai tebuvo perduota jos blanki santarauka, nutylint visas... labiausiai nevykusias ir Maskvą labiausiai nenaudingas, nes lengviausiai atremiamas, jo kalbos vietas... Spauda, aišku, savo keliu ignoravo tokią "nereikšmingą" kalbą ir ji liko žinoma bent tik ypatingai tuo klausimu suinteresuotiems sluoksniams. Aišku, tokiu atveju ir atremiamieji memorandumai, jei jie ir pateks į redakcijas, atrodys... neaktualūs.

Todėl mūsų šį "informacijų įstaigų" vaidmenį klaidinga būtų žiūrėti taip, lyg tai būtų įtakingos pasaulio opinijai formuoti institucijos, ir iš jų pa-

Prie Tado Kosciuškos paminklo

IDOMIAM SOLOTHURNO MIESTE. — 135 METAI NUO TADO KOSCIUŠKOS MIRTIES. — GRAFO PLIATERIO ISNOMUOTOJ PILYJE ANKSCIAU MUZIEJUS, O VELIAU KOMUNISTŲ AGITACIJA. — ĮSIKISA ŠVEICARIJOS VALDŽIA.

(Mūsų bendradarbio Šveicarijoje)

Vieną valandą reikia važiuoti traukiniu nuo Berno, kol pasieki Solothurną, kuris yra to pat vardo kantono sostinė. Tas, kas Amerikos Jungtinės Valstybės yra "valstybė" (state), tas Šveicarijoje reiškia "kantoną". Taigi, kiek kantonų, tiek sostinių, nors kai kurie miesteliai tėra stambesnio kaimo didumo. Solothurnas turi 15.000 gyventojų, bet jis vis dėlto sudaro tikro miesto įspūdį. Miestui būdingą vaizdą pirmoje eilėje teikia viduramžiški mūriniai bokštai, užkilę nuo laiko, kai mūrai tarnavo kaip tvirtovė. Ap link mūrus iškasti gilūs grioviai, kuriuos savo laiku apsaugai nuo priešių puolimų užtvendavo vandeniu. Be griozdiškų, bet tikrai įspūdingų bokštų Solothurnas dar ne be pagrindo didžiuojasi savo šventojo Urso katedra, kuri savo gražesniu ankstyvojo renesanso stiliumi yra tikra statybos puošmena. Miestą dabina visą eilę aristokratų pilaičių ir vilų. Solothurnas yra užsitarnavęs "ambasadorių miesto" vardą. Čia ypač garsėjo prancūzų karalių atstovai, kurie samdydavo šveicarų ponus Prancūzijos kariuomenei. Daug jų paguldavo galvą už prancūzų karalius, bet kiti grįždavo į senatvę gimtojo šalin, apsisagstę ordinais, apdovanoti augštais titulais ir supylę aukso maišelius. Solothurnas savaime mažas miestas, bet turi garsią praeitį.

Šiandien Solothurno kantone klesti pramonė, kuri duoda uždarbį daugiau kaip pusę gyventojų. Daugiau kaip 60% Solothurno kantono gyventojų dirba fabrikuose ir dirbtuvėse. Nūdien čia viešpatauja jau nebe senos kilmės, bet pinigų aristokratai.

Su Solothurnu yra susijęs tam tikras Lietuvos istorijos tarpas. Čia pereito šimtmečio pradžioje, nuo 1815 metų, gyveno Lietuvos-Lenkijos sukilėjų kariuomenės vadas generolas Tadas Kosciūška. Jis Solothurne mirė 1817 m. spalio mėn. 15 d., tad šiemet suėjo 135 metai nuo jo mirties.

Kaip iš istorijos atmename, Kosciūška yra gimęs (1747 m.) Naugarduko vaivadijoje, taigi buvo kilęs iš istorinės Lietuvos ir laikė save lietuviu. Anksti pažinęs pasaulį (studijavo Paryžiuje), jis dar 1778 m. atvyko į Amerikos Jungtines Valstybes, kur atkreipė į save Jurgio Washingtono dėmesį. Kosciūška duojas žemės rutulį, kuriame iškalintos spinduliuojančios žvaigždės. Nedidelis medalionas vaizduoja patį Tada Kosciūšką. Kai lankiau paminklą, jo papėdėje buvo padėti du vainikai, papuosti lenkų tautinių spalvų kaspinais.

Istorija, deja, vėl pasikartojo. Tas pats rusiškasis smakas vėl laiko pavergęs tiek Lietuvą, tiek Lenkiją, kurios abi gali laikyti Kosciūšką savo didžiu sūnumi. Bet istorija taip pat liudija, kad jokia vergija nėra amžina. Laisvės ir žmoniškumo idealai, už kuriuos dviejuose žemynuose kovojo Tadas Kosciūška, anksčiau ar vėliau paims viršų. Kovai už pasaulio laisvę prieš rusiškąsias tironas vadovauja ta pati valstybė už kurios laisvę šalia Jurgio Washingtono kovojo lietuviškų žemių sūnus Tadas Kosciūška.

Ilgus dešimtmečius lenkai turėjo Šveicarijoje savo istorinę šventovę — lenkų muziejų Rapperswilyje, net Žiuricho ežero kranto. Kai buvo numalšintas 1863 m. sukilimas, lietuvių-len-

rikos kongresas Kosciūškai pareiškė viešą padėką ir suteikė generolo majoro laipsnį (turbūt, atitiktų dabartinį penkių žvaigždžių generolo laipsnį). Sugrįžęs atgal į tėviškę, Kosciūška po antrojo Lietuvos-Lenkijos padalinimo buvo paskirtas 1794 m. sukilimo vadu. Pradžioje sukilimas sekėsi, bet netrukus sukilėlių kariuomenė mūsų pralaimėjo, pats Kosciūška buvo sužeistas ir paimtas į rusų nelaisvę.

Tai buvo laikai, kai Rusija dar nebūvo pažengusi iki dabartinio Kremliaus valdovų barbariškumo ir kai Katynai dar nebuvo žinomi. Čienės Kotrynos įpėdinio caro Povilo I Kosciūška buvo iš nelaisvės paleistas. 1797 m. Kosciūška vėl patenka į Ameriką, iš kur pasiunčiamas į Prancūziją su specialine misija. Prancūzijoje jis išbuvo iki 1815 m. ir daug prisidėjo prie draugų santykių užmezgimo tarp abiejų valstybių. Iš Paryžiaus Kosciūška atvyko į Solothurną pas savo draugą, šveicarų aristokratą. Čia jis po dviejų metų mirė, nukritęs nuo arklio. Kosciūškos lavonas 1818 m. buvo nugabentas į Krokuvą ir palaidotas tenyktėje katedroje.

Taip šveicarų žemėje savo audringą amžių baigė neabejojamai lietuviškos kilmės praktiški asmenys, kurių prancūzų revoliucionierius (irgi USA nepriklausomybės karo dalyvis) Lafayette apibūdino kaip "nemirtingą dviejų hemisferų laisvės karžygį" ir kurio vardu padavintas augščiausias kalnas net tolimoje Australijoje!

Dar ir šiandien Solothurne veikia Tado Kosciūškos vardo draugija, kurią savo rankose laiko lenkai. Solothurno priekaimietyje Zuchwil, prieš pat įėjimą į tenykštę katalikų bažnyčią, pastatytas savaime kuklus paminklas. Ant obelisko formos akmens stovi kamuolys, vaizduojas žemės rutulį, kuriame iškalintos spinduliuojančios žvaigždės. Nedidelis medalionas vaizduoja patį Tada Kosciūšką. Kai lankiau paminklą, jo papėdėje buvo padėti du vainikai, papuosti lenkų tautinių spalvų kaspinais.

Tas pats rusiškasis smakas vėl laiko pavergęs tiek Lietuvą, tiek Lenkiją, kurios abi gali laikyti Kosciūšką savo didžiu sūnumi. Bet istorija taip pat liudija, kad jokia vergija nėra amžina. Laisvės ir žmoniškumo idealai, už kuriuos dviejuose žemynuose kovojo Tadas Kosciūška, anksčiau ar vėliau paims viršų. Kovai už pasaulio laisvę prieš rusiškąsias tironas vadovauja ta pati valstybė už kurios laisvę šalia Jurgio Washingtono kovojo lietuviškų žemių sūnus Tadas Kosciūška.

Tačiau štai, kad ir minėtojo memorandumo sukeltos diskusijos, privertusios patį Višinskį atsidurti gana kebliose padėtyje, rodo, jog net ir labai nepalankių sąlygų apsuptyje pastangos ne visada nueina veltui.

KARO INVALIDAI PRANEŠA

Lietuvių Tremtinių Karo Invalidų Sąjungos Valdybos pranešimas, išteiktas "Dirvai" per gen. Nagių.

Ryšium su tragišku mūsų tėvynės likimu, Valdybos surinktomis žiniomis tremtyje yra atsidūrę 26 Nepriklausomos Lietuvos Laisvės Kovų kariai — invalidai: 19 yra atvykę į JAV, 2 išemigravę į Rytus kraštus ir 5 palikę Vakarų Vokietijoje.

Daugumas šių invalidų N. Lietuvoje buvo pripažinti nuostoję 75-80% darbingumo. Tremtyje šis nedarbingumo procentas dėl jų senyvo amžiaus ir sunkių gyvenimo sąlygų dar labiau pakilo.

N. Lietuvoje karo invalidai buvo aprūpinti pensijomis ir, be to, naudojosi įvairiomis valstybės ir visuomenės teikiamomis lengvatomis.

Netekus valstybės globos, karo invalidų padėtis pasidarė be galo sunki:

- 1) yra invalidų, kuriems labai sunku gauti darbo, kiti dėl ypatingo invalidumo (akių, rankų, krūtinės sužalojimai ir kt.) visai negali dirbti;
- 2) daugumas invalidų reikalauja arba naujų protezų arba senųjų pataisymo. Visa tai yra susiję su didelėmis išlaidomis, kurių patys invalidai negali padengti;
- 3) V. Vokietijoje likę invalidai negali pragyventi iš vokiečių valdžios gaunamos pašalpos;
- 4) yra invalidų, kurie savo šeimose turi ligonių ir nedarbingų šeimos narių;
- 5) visi invalidai yra reikalingi gydymo; ateityje bus dar labiau reikalinga atitinkama jų silpnėjančios sveikatos priežiūra;
- 6) mažiau sužaloti invalidai, nors šiuo metu ir pragyvena iš savo darbo, tačiau aprūpinti senatvės negalės.

Turėdama visa tai galvoje, Valdyba priėjo išvados, jog ji viena nėra pajėgi rūpintis L. T. karo invalidų globa ir kad tas reikalas turėtų būti sprendžiamas visuomeninio būdu. Tuo tikslu į šį darbą galėtų būti įjungtos lietuvių bendruomenėje veikiančios organizacijos, atskiri asmenys, rėmėjai, komercinės institucijos, spauda ir t.t. Įtraukus visus čia paminėtus veiksnius, į organizuotą darbą, būtų galima sudaryti L. T. karo invalidams remti komitetą ar fondą. Valdyba yra įsitikinusi, kad prie L. T. karo invalidų sąjungos susikūrus visuomeninio pobūdžio organas būtų pajėgus ir autoritetingas rūpintis invalidais.

B. Tvarkūnas,
Lietuvių Tremtinių Karo Invalidų Sąjungos Pirmininkas
K. Dobilas,
Sekretorius
Sąjungos adresas: B. Tvarkūnas, 4316 N. Franklin St., Philadelphia 40, Pa.

Visiems Dirvos skaitytojams, bendradarbiams, talinkininkams, mūsų rėmėjams ir visiems geros valios lietuviams

**geriausių Kalėdų
švenčių, laimingų
1953 metų!**
DIRVA

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telephone: ENdicott 1-4486. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: ENdicott 1-4486. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.00. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

KAS ir KUR

• Gruodžio mėn. 20 ir 21 d. Clevelande posėdžiavo Vilties Draugijos valdyba ir kontrolės komisija. Į posėdžius iš Tabor Farm buvo atvykęs pirmininkas J. J. Bačiūnas, o iš New Yorko sekretorius Vincas Rastenis. Aptarta tolimesnė veikla ir Dirvos leidimui patogesnių sąlygų sudarymas. Apie nutarimus plačiau pranešime tuoj po švenčių.

Posėdžių pertraukos metu Lietuvių salėje clevelandiečiams tarė žodį Vilties Draugijos pirmininkas, o sekretorius Vincas Rastenis padarė pranešimą apie padėtį už plieninės uždangos. Buvo susirinkę per 150 clevelandiečių. Paskaitas rengė Clevelando ALTS skyrius.

• Anusiu Peteraičiui, Mažosios Lietuvos veikėjui, suėjo 85 metai amžiaus. Jis gyvena Vokietijoje.

• Iš Klaipėdos gautomis žiniomis ten dabar yra pusė visų gyventojų rusai.

• Gražioji Neringa, esanti prie Klaipėdos, dabar visiškai atskirta nuo gyventojų. Ten padaryti dideli kariniai įrenginiai ir jie labai slepiami.

LOUIS VACANCY

Jei Jūs ruošiatės važiuoti sveikatos pataisyti į Hot Springs, Ark., atsiminkit, kad pas mus kaštuoja tik \$1.00 per dieną.

L. VALEIKA,
538 Prospect Ave.,
Hot Springs, Ark.
Telef.: 5163

KAS

UZSISAKE

DIRVA —

TAS NESIGAILEJO!

PRIE KOSCIUSKOS PAMINKLO

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

kų emigrantų dalis susispietė Sveicarijoje. Iš Lietuvos kilęs grafas Pliateris išsiūnavo 99 metams Rapperswilio pilį ir įrengė joje lenkų muziejų, kuriame buvo sutelkta nemaža medžiagos ir iš Lietuvos istorijos. Po pirmojo pasaulinio karo, kai atsistatė lenkų valstybė, didžioji ekspozitų dalis buvo išgabenta Lenkijon, o po paskutinio karo, kai Kremlius užėmė savo leteną ant Lenkijos, muziejus pavirto bolševikinės propagandos lizdu. Rašančiam šias eilutes teko tame muziejuje lankytis. Jo sienos buvo nukastytos bolševikinės propagandos plakatais ir lentelėmis, vaizduojančiais stalinieškus "laimėjimus". Į šį muziejų paskirties išniekinimą atkreipė dėmesį šveicarų valdžia ir, laimėjusi teisme bylą, panaikino plies nuomos sutartį. Dabar Rapperswilyje įrengiamas Europos pilių tyrimo institutas.

Taip bolševikai per savo kvailumą prisidėjo prie sužlugdymo muziejaus, kuriame, kaip sakytą, daug vietos buvo paskirta ir Lietuvos istorijai.

Viator

STUDENTŲ SUVAŽIAVIMAS NEW YORKE

Vasario 7-8 d. New York'e šaukiamas pirmasis rytiniuose pakraščiuose studijuojančių lietuvių studentų suvažiavimas. Dalyvauja Bostono, New Yorko, Philadelphia ir Worcesterio skyriai, Centro Valdybos atstovai ir kiekvienas norintis dalyvauti studentas. Suvažiavimui rengti sudaryta paruošiamoji komisija, kuriai vadovauja R. Kėžys (100 Cook St., Brooklyn 6, N. Y.).

Suvažiavimas prasidės šeštadienį iš ryto. Programoje numatoma: paskaitos ir referatai studentų veiklos klausimais bei kitais aktualiais reikalais, pranešimai (Centro ir skyrių valdybų), diskusijos, po to — bendri užkandžiai, koncertas-meno vakaras, dalyvaujant studentų meninėm įėjim, šokiai; planuojama iškyla. Smulkesnių informacijų apie suvažiavimą bus pateikta spaudoje, Sąjungos biuletenyje ir skyrių valdyboms. Lietuvių Studentų Sąjungos JAV Centro Valdyba

Žinios iš Baltimorės

SLA VEIKLA

Gruodžio mėn. viduryje lietuvių svetainės patalpose įvyko SLA Baltimorės skyriaus 64 kuopos metinis susirinkimas, kuriame pirmininkavo P. P. Jaras.

Aptarus visą eilę kuopų liečiančių reikalų, — sekant dienotvarkę buvo reikiami naujieji kuopos valdomieji organai.

Atsimerant, kad renkamaisiais gali būti renkami išbuvus nemažiau vienu metų tikruoju SLA nariu, tad valdybą vėl buvo perrinkti visi senieji valdybos nariai, darenkant vicepirmininku V. Velžį. Tuo būdu 1953 m. SLA 64 kuopos valdybą sudaro šie asmenys: Pirm. — P. P. Jaras, viceprez. V. Velžys, sekr. — Gapšys, išd. — Lukoševičius ir fin. sekr. — Starinskienė. Išlo globėjais išrinkta: Sakalys, Griškevas ir Česonis.

Atstovauti kuopą Am. Liet. Taryboje Baltimorėje — Butkus ir Česonis. Atstovais į liet. biblioteką: dr. Želvį ir Šimkų. Atstovauti svetainės šerinkų reikaluose: Lukoševičius.

Paskutiniojo laiko kuopa labai sustiprėjo, nes yra įstoję keli desetkai naujų narių.

KUN. P. DAMBRAUSKO SUKAKTIS

Gruodžio mėn. 14 d. parapijos salėje kun. P. Dambrausko bičiuliai buvo susirinkę paminėti jo 60 metų sukaktį. Kuklių vaišių metu buvo pasakyta kalbų, prisimenant jį kaip mokytojų seminarijos mokytoją — direktorių. Kalbėjo buv. jo mokiniai, kaimynai. Visi linkėjo sveikatos ir, jei sąlygos leis, dar kartą užgirsti vėl jį dėsant toje pačioje mokytojų seminarijoje. Dalyvavo apie 70 asmenų.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rakandai tapo sunaikinti ar sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, dėl apkaime, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, ne-gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS

716 Society for Saving Bld.
Telef.: MAin 1-1773
Rezidencija: PENINSULA 2521

PIRMAS GYDYTOJAS

Šių metų pradžioje Baltimorėje įsikūrė pirmasis naujakurių lietuvių gydytojas S. Ankdavičius. Jo ofisas yra lietuviškame rajone: 910 W. Lombard Street.

PERKĖLE KNYGŲ PREKYBĄ

A. Česonis savo lietuviškų knygų bei žurnalų parduotuvę iš 749 W. Baltimores St., — Urbono foto studijos patalpų, perkėlė į savo naują butą 1323 Hollins St., kuris yra viduryje lietuvių gyvenamojo rajono.

Knygų yra labai didelis pasirinkimas. Užteiti galima bet kurio metu.

DRAMOS VEIKALO KONKURSA

Lietuvių Kultūros Fondo šiemet paskelbtam dramų konkursui veikalai jau plaukia. Paskutiniojo metu, be jau ankščiau paskelbtų šešių veikalų, gauta še veikalai: Rambynas — Miško Broliai, Pesimistas — Ponjos

SVENTEMS REIK VISOKIŲ DOVANŲ

Todėl Tamstoms ir pasiūlau:

1. Rašomasias mašinėles su lietuvišku ir kitų kalbų raišnymais.
2. Sveicariškus laikrodžius.
3. Brilliantinius ir kitokius žiedus.
4. Gintarinius karolius, apyrankes ir kitus įvairius dirbinius.
5. Visokius lietuviškus meno kūrinius: rankdarbius, meniškų odos ir medžio dirbinius, tautinius kostiumus ir kt.
6. Foto aparatus, akordijonus ir daug daug kitokių prekių, kurios tinka dovanoms.

Prašau užsisakyti iš anksto, nes gali kankurį pritrūkti prieš šventes. Didžioji dalis, minėtų prekių yra gautos iš Europos. Tiesa, dar pamiršau Televizijos radio aparatus ir plunksnaočius "Pelikan" taipgi pas mane gausite geroms sąlygoms.

J. Karvelis,
3249 So. Halsted St.,
Chicago 8, Ill.
tel. DAnube 6-1136

žydrienės Bendrabutis ir Nijolė — Vienas ir Kiti. Iš viso gauta devyni veikalai.

Veikalams įteikti terminas baigiasi 1952 metų gruodžio m. 31 dieną (veikalo išsiuntimo pašto štampo data). Veikalai siunčiami: Jonas F. Daugėla, 1868 West 47 St., Cleveland 2, Ohio. Už geriausius du veikalus paskelbus.

paskirtos premijos I — \$500 ir II — \$300.

Paskutiniame Lietuvių Kultūros Fondo susirinkime valdyba pranešė, kad konkurso premijoms išmokėti pinigai yra įnešti specialion konkurso komisijos sąskaiton ir bus tuojau išmokėti laimėtojams konkurso davinius.

GERA KNYGA

GERIAUSIA DŌVANA KALĖDOMS, GERIAUSIAS DRAUGAS NAMUOSE!

Marius Katiliškis: UZUOVĖJA, šlaurės Aukštaitijos kaimo buities vaizdai, 361 psl., kaina	\$3.50
August Gailit: TOMAS NIPENADIS, plačiai išgarsėjęs esto August Gailit novelių romanas. Virš 300 psl., kaina	2.50
Kazys Binkis: LYRIKA, mūsų poeto K. Binkio eilėraščių rinkinys.	2.00
Ljudas Dovydenas: BROLIAI DOMEIKOS, romanas, Lietuvoj laimėjęs valstybinę literatūros premiją.	2.50
Guy de Maupassant: KAROLIAI, didžiojo prancūzų novelisto Guy de Maupassant geriausių novelių rinkinys. 280 p., kaina	2.50
Balys Sruoga: KAZIMIERAS SAPIGA, veikalas iš gyvenimo 17-18 šimt. Lietuvoje. 270 psl., kaina	2.50
Bal. Sruoga: GESMĖ APIE GEDIMINĄ, knyga mūsų jaunimui Pear Lagerkvist: BARABAS, 1951 m. Nobelio literatūros premija	2.00
Kazys Boruta: BALTARAGIO MALONAS, viena geriausių knygų mūsų pokario literatūroje. 256 psl., kaina	2.50
Axel Munthe: SAN MICHELE KNYGA, plačiai pasaulij išgarsėjęs veikalas. Dvi dalys, kiekviena po 250 psl.	2.50
P. Jonikas: GIMTOJO ŽODŽIO BARUOSE, kalbos dalykai Jieva Simonaitytė: AUKSTUJŲ SIMONŲ LIKIMAS, Mažosios Lietuvos buities romanas, 1925 m. Lietuvoj laimėjęs valstybinę literatūros premiją. 437 psl., kaina	3.50
RINKITES BET KURIA ŠITŲ KNYGŲ, IR NEAPSIVILSITE NEI VIENA.	

UZSAKYMUS IR PINIGAMS SIŪSTI ADRESAS:
TERRA,
748 West 33rd Street,
Chicago 16, Ill.

Please him with this
Newest Gift

New
Norelco
DOUBLE-HEADER
Electric Shaver

Is he fussy about his appearance? Does he like to get his whiskers off quick and close? Does he appreciate precision made instruments? Then he'll like this newest electric shaver. Has 12 self-sharpening cutters. No pull. No burn. Revolutionary rotary action. Quiet running, real brush-type motor needs no lubrication. Light weight. Fits the palm naturally.

\$24.95 AC/DC
In real leather travel case

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park Ave

EX 1-0911

AVINĖLIAI

NELĖ MAZALAITĖ

Kūčių vakarą mokyklos salėje grojo muzika, ant baro pristatyta gerimų, ir pilna žmonių buvo viduje ir gretimose dviejuose kambariuose: visas kolchozas suvarytas skaityklos atidarymo iškilinėms. Visas, nes juk visas yra patiems žmonėms — taip skelbė: štai čia knygos spaliukams — mažiesiems, ir štai tinkančios komjaunimo amžiu, ir štai visiems, imtinai iki seniausiu senių — jie tikrai turėjo įvertinti ir džiaugtis dalykais, kurie pirmiau nebuvo jiems pasiekiami — pirmiau, kada jie gyveno priespaudoje ir tamsybėse.

Tačiau prie tos muzikos šoko tik tai pora porų, ir tik tai keli girti stypinėjo, ir niekas nevertė naujų knygų, išdėstytų ant stalų ir lentynose, kambariye, kur karojo kadugių vainikai ir raudonos vėliavėlės, ir kampe kaip altoriuje, raudonai išpuosti kabojo bolševikų vadai.

Kolchozo vedėjas vaikštinėjo visur ir šypsojosi. Jis buvo girtas iš pasitenkinimo, jis negalėjo atsidžiaugti ir at-

siziūrėti į žmones: jie sėdėjo ar stovėjo paniūrusiais veidais, išvargę moterys, nekantrūs vyrai, nelinksmas jaunimas, ir nesijuokiantys vaikai. Jie buvo čia, o mėnesiais jie buvo laukę ir svajoję, kaip tylomis ir ramiai tą vakarą kiekvienas pasislėps savo pastogės sienose, prie maisto, kuris bus toks pats liesas, kaip šienas po staldangėn, tačiau širdyse jie išgyvens jiems didelių dalykų, ir bus pasikeitę nors kelioms valandoms. O, jis jau pažino šiuos prakeiktus lietuvių — juokėsi jis viduje pro sukastus dantis, ir norėjo kvatotis garsiai. Ilgai jis turėjo laužyti galvą, kol sugalvojo, kaip neleisti jiems švęsti, ir kad negalėtų sakyti, jog tai yra prievarta: tai šitaip buvo atsiradusi toji skaitykla, kaip tik tai tuo metu.

Jis vaikštinėjo ir žiūrėjo padilbomis į nuleistas žmonių akis, į veidus, kurie slėpė savo mintis ir dvasią, kurie šaltumu dengė savo neapykantą jam ir visiems kitiems rusams, ir skonėjosi ryt dieną. Jis matė juos kiaurai — kaip jų galvose ir širdyse ruseno ilgesys,

kaip jie laukė, jog bus atlyginta jiems už jų iškankintą kantrumą ir nuobodį, nes dar nešvitus, pėsčia, dideli ir maži, snigs ar griaus perkūnija — jie keliaus į miestelio dar neuždarytą bažnyčią Kalėdų mišioms.

Tačiau jis žinojo, kad to nebus. Ir paslaptis jį džiugino taip, jog jis vos ištvėrė nesušukęs nelaiku. Jis taip geidė tyčiotis, jog ir vėl pakartotoj garsiai, ką buvo kalbėjęs pradžioje iškilmų, kurios prasidėjo temstant:

— Linksminkitės, nes nedaug laiko iki pirmos!

Tiktai pirmą valandą nakties jie bus išleisti namo, kai bus praėję jų paslapties, jų šventos nakties nuotikos — niekas jau nemals aguonų, nelaužys senų plotkelių, neskaitys žvaigždžių, nei klausysis ką kalbą gyvuliai.

Su kolchozo gyvuliais jis pakalbės pats. Dabar yra laikas mano jis — aštuonios, visi suginti čia, jokių nereikalingų akių. Ir jis nuėjo į skaityklą, pasilenkė prie savo mylimosios ausies ir ten sušnibždėjo: — Eik!

Savo liguistą žmoną jis buvo išsiuntęs namo, į Rusiją. — "Čia tau nesveikas klimatas, dūšele, pavojinga" — sakė jis, — "tegu aš vienas vargsiu tarp tų priešių, tėvynės naudai". — Tai

kita, šiame krašte gimusi ir augusi burliokaite, buvo pasigavusi jo širdį. Ji pažino puošimosi ir viliojimo gudrybes, ji pati tiki, jog ji turi laukinę dvasią ir jos akys užmuša kaip žaibas, ir jis tiki jai. Jis duoda jai viską, ką ji užsimano — taip neuina didelė dalis gerybių iš kolchozo, ir tai žino tiksliai jo padėjėjas, tačiau tokiu galima patikėti ramiai, nes jis yra vienintelis tarp šių žmonių visiškai pasidavęs rusams. Ji gyvena miestelyje, jo draugė, tačiau dabar, kada jie įsisteigė skaityklą, ji čia atvyks jos tvarkyti ir taip jie gyvens neišskiriami.

Prieš kiek laiko ji buvo užsimančius kailinukų, netrauktų kailinukų, kad jie tikty jodinėti ir vaikščioti į medžioklę, ir jis buvo nužiūrėjęs tris baltas avis — tris baltas, kaip gulbes avis. O apyakaklei — jauną ėriuką. Pilką. Bet koks pilkumas! Sakys, čia ne avinukas, o neregėtas žvėris, toks švelnus, kad tik pažvelgus darosi šilta.

Dabar jį tik turėjo pažvelgti ir pasakyti, kad tinka, ir jo padėjėjas be matant sudoros avis taip tyliai, kaip tik vagis moka: šignakt jų kailiai bus vedėjo bute, o mėsa krosnyje, ir gero kailio prieš aušrą, visas kolchozas bus prižadintas dėl įvykusių vagystės. Ir niekas neiškels nė kojos, nė trumpam,

kol nebus išaiskinta kaltininkai. Jis žinojo, kad niekas nenueis į Kalėdų mišias. Ir jis žinojo, kad niekuomet nesuras kaltininko.

Susiglaudę įėjo jie į aidę — tamsoje galėjai pajusti, kaip ten pasidarė neramu, ir kaip avys visos sukluso į durų pusę. Vedėjas tylomis pašvietė elektrine lempute, ir jos sukilo ir susimetė kruvon, baukščiai bliaudamos. Daug jų buvo, visokių veislių, iš daugelio kiemų suvarytos, būreliais ir pavienios, visas trobelninko turtas — daug, tačiau gražiausios buvo trys baltos, jos iškarto skyrėsi iš šios bandos.

— Puikios! — sušuko moteris. — Tu esi žavingas. O kur apyakaklė?

Taigi, kur buvo pilkis? — žvalgėsi ir vedėjas, ir negalėjo matyti. Pilkasis tik vienas buvo toks, ir tučtuojau turėjai pastebėti, tiktai dabar neišvydo ir jis kaip vilkas įsibrovė į avis, ir skai-stė jas po vieną, besispardančias ir bliaunančias, bet ir pasislėpęs ėriukas nebuvo. Jo nebuvo. Iš viso nebebuvo.

— Velniai! — pasakė rusas, — bus kas nors prarijęs. — Jis pažvelgė į savo draugę, pamatė, kaip ji stovėjo susiraukus, ir nors buvo piktas dėl įvykio, nuramino ją:

— Pažiūrėkim, koks kitas tikty — yra ir daugiau gražių.

Žemaičių krikštas

Knygų rinkoje pasirodė stambi 424 psl. žalioji drobenė „Tremties“ leidinius visiškai primenantį knygą — P. Abelkio romaną „Žemaičių krikštas“, išleistas Trijų Tulpių knygų leidyklos. Darbas atliktas „Tremties“ leidyklos techninėje priežiūroje, spausdintas ten pat, kur ir „Tremties“ leidiniai, taigi iš čia ir bus tas visiškai išvirsinis panašumas.

P. Abelkis mūsų tremties kultūriname gyvenime nebe naujokas. Vokietijoje jis turėjo savo leidyklą, gražiai išleisdamas eilę prozos ir poezijos dalykų. Literatūrai jis taip pat jau yra davęs porą knygų, tik ligi šiol vis pasirašytų P. Tulpės slapyvardžiu. Šitas naujas jo darbas bus kartu ne tik pristatymas skaitytojui su dideliu veikalu, bet kartu ir leidyklos atgaivinimas Amerikoje, tik jau nauju vardu.

Romanas aprūpintas nedideliais prologu ir epilogu ir pasiskirstytas į tris dalis. Pirmosios dalies (Sedulos krašte, 11-120 psl.) veiksmas vyksta Žemaitijoje, prie Sedulos, kur tebedega dar Amžinoji ugnis ir tikybinius religinius lietuvių reikalus tebetvarko Krivių Krivaitis, bet jau laukiami Vytaičiai ir Jogaila, skelbiantieji naują tikėjimą. Jie atvyksta su savo palydovais, ir Sedula pradeda naują erą — krikščionybės. Antroji dalis (Krivių Krivaitis pasaka, 121-364 psl.), taigi pati didžioji dalis vaizduoja paskutiniojo Sedulos Krivių Krivaitis nuotykius Vokietijoje, kai jis, Lietuvos kunigaikščio sūnus, užpuolimo metu buvo sugautas ir išgabentas, kryžiuočių ordine išauklėtas ir išmokytas, paskui įsigijęs teisę į turtus ir valdžią, pasižymėjęs turnyruose, įsigijęs riterio vardą, bet, įvykiamas besipinant, grįžęs Lietuvon ir tapęs Krivių Krivaitiu. Trečiosios dalies (Didžioji pareiga, 365-418 psl.) veiksmas vėl grįžta į Lietuvą.

Iš viso pirmoji ir trečioji dalys būtų lyg ir šios knygos rėmai antroje dalyje jaunojo kunigaikščio Budikido nuotykiams ir gyvenimui Vokietijos žemėse parodyti. Tik šitoks požiūris, žinoma, nesiderintų nei su knygos pavadinimu, nei su galimais autoriaus norais: paizduoti šitą dviejų epochų sąvartą — perėjimą iš senosios į krikščioniškąją kultūrą.

Iš lietuviškojo požiūrio ta an-

B. KAZIMIERAITIS

troji dalis gal mažiausiai tebūtų įdomi. Ten esama nemaža nuotykių, ir jie patrauks jaunių, nes Abelkis nenusileidžia W. Scotui aprašinėdamas turnyrus. Patrauks ir meilės istorijos ir mistiškieji žudikai, iškilmingi teismai, pilies gynimas ir kitos viduramžių pilies gyvenimo scenos, bet tai jau istorinio nuotykių romano uždavinys.

Pati mieliausioji būtų pirmoji dalis, kai Sedula, belaukdamas krikščionys, paskiria naują vyriausiąją vaidilutę, kitur išgabena šventąją ugnį, sulaukia kunigaikščių, Krivių krivaitis atlikinėja savo tikėjimo įvairias apeigas ir paskutinį kartą skelbia savojo tikėjimo tiesas.

P. Abelkis knygos gale duoda panaudotųjų šaltinių sąrašą, ir labai gaila, kad didžiulį jų paaiškina, istoriškai pagrįdžia antrosios dalies kai kuriuos faktus. Jei tokių istoriškų šaltinių jam būtų pasisekė daugiau užtikti pirmajai daliai paremti, tai dar karta turėtume progos pasakyti tiems, kurie puolė V. Alantą už jo romano herojų žavėjimąsi savo senove: štai yra ir katekizmas, ir liturgija, ir dogmatika su apologetika iš paties Vytauto laikų! Kaip tik šioms dalykams, senajam lietuvių tikėjimui paizduoti, ir skirta pirmoji romano dalis. Kiek tos Abelkio vaizduojamosios apeigos, maldos ir senojo tikėjimo tiesos yra panašios į tikrąsias — sunku būtų pasakyti, reiktų jau istoriko pagalbos, bet pačios istorijos senovė ir su meile ten įieškoti dabarties lietuviui brangių dalykų yra labai mielos; jos taip pat rodo, jog, nepaisydami keliamojo trūkumo, mūsų rašytojai vis daugiau kreipia akis į amžių žilbę ir ten suranda niekuo nebloginių žmogų ir lietuvių sudarantių idėjinį sudedamųjų dalių, negu šandieninės.

Reikia pripažinti, kad šiuose savo įieškojimuose, vesdamas paraleles tarp senosios ir naujosios tikybos, P. Abelkis ypač drąsus.

Žiūrėdami iš formalinio literatūrinio taško į P. Abelkio „Žemaičių krikštą“, surastume ir trūkumų.

Sakysim, tiek pirmoje, tiek paskutiniojoje dalyje Abelkis

išveda į sceną didžiulius kunigaikščius — Vytautą ir Jogailą. Atsimerame, koks atsargus buvo „Milžino paunksmėje“ B. Sruoga: jis nepasitikėjo savo jėgomis ir didžiųjų visiškai nerodė, nes tos asmenybės sunkiai aprėpiamos net labai patyrusio rašytojo rankai. Abelkis čia be reikalo bus parodęs savo drąsą, nes jo kunigaikščiai vis tiek išėjo nekunigaikštiški, o paprastai žmoneliai, kartais turintieji labai banalių kasdieninių silpnybių.

Krivių krivaitis lūpomis beaiškindamas senąjį tikėjimą, autorius įsileidžia į be galo ilgus monologus, kurie sustabdo veiksmą ir užkrečia nuoboduliu kaip tik ten, kur mums būtų įdomiausia, jei autorius kitaip visa tai būtų sutvarkęs.

Jei antroje dalyje nereikalingas, atrodo, būtų scenos, kur kalbamasi su paslaptinguoju štaufenų giminės žudiku, tai tikras balastas yra Birutės pasikalbėjimas su žeme, jūra ir t.t.

Geras Abelkio pastangas kiek nuvainikuoja jo vaizduojamieji žmonės. Jų yra dvi rūšys: geri ir blogi, kiekviena rūšis skelbia savo tiesas, už jas kovoja, bet jie nėra kaip reikiant charakterizuoti, o greičiau kalbančios ir veikiančios idėjos. Tik viską atsveria vietomis kupinas intriguojančių nuotykių veiksmas (kai kurios scenos tiesiog puikios; sakysim, scena, kai Vytauto kunigai, rodydami savo ištikimybę valdovui, sulaužo kardus).

Nepaisant tų ir kitų trūkumų, knyga tremties jaunimui rekomenduotina ypač dėl savo lietuviškų problemų.

DIRVĄ UŽSISAKYTI galima ir šiandien, nėra reikalo laukti nei metų, nei mėnesių pabaigos!

Greetings and Best Wishes

A. CORDON FURNITURE COMPANY

1729 Superior Avenue

PR 1-2622

Dėl BALF ir Vokietijos Lietuvių Bendruomenės santykių

Lietuviškąją visuomenę vienais ar kitais keliais jau seniai yra pasiekusios žinios apie Balfą patvarkymus Vokietijoje, kiek jie liečia Lietuvių Bendruomenės organizaciją. Nežiūrint, kad kartais visuomenė ir klaidingai buvo tuo reikalu informuojama PLB Vokietijos Krašto Valdyba iki šiol neskelbė savo nusistatymo tuo klausimu, tikėdamasi išsiaiškinti su Balfu betarpiai.

Balfas ir Lietuvių Bendruomenės Vokietijoje santykių klausimą ir taip pat Balfą pirmininko naujuosius patvarkymus, išreikštus jo aplinkraštyje „Visiems lietuviams tremtiniam Vokietijoje“. PLB Vokietijos Krašto Taryba svarstė savo š. m. rugsėjo 3 d. suvažiavime ir rado juos esant žalingus Vokietijos Lietuvių Bendruomenei. Ji įpareigojo PLB Vokietijos Krašto Valdybą tartis su Balfu pirmininku, o nepavykus su juo susitarti — su Balfu centru dėl bendradarbiavimo atstatymo ir dėl Bendruomenei žalingų patvarkymų atšaukimo ar pakeitimo.

Krašto Valdyba, vykdydama tą Tarybos nutarimą, š. m. rugpjūčio 5 d. kreipėsi raštu į Balfą pirmininką ir, nesulaukus iš jo jokio atsakymo, š. m. spalio 9 d. raštu į Balfą centrą, iš kurio taip pat jokio atsakymo negauta.

To pasėkoje PLB Vokietijos Krašto Valdyba laiko dabar savo pareigą pranešti, kad:

1. Balfas nutraukė bendradarbiavimą su Vokietijos Lietuvių Bendruomene, nenurodymas tam savo veiksmui pagrįsti jokios pamatuotos priežasties.

2. Balfas paskutinieji potvarkymai šalpos dalinimo reikalu nepaboję Vokietijos lietuvių tautinių interesų ir ardo Bendruomenės vienybę bei susiklausymą.

Lietuvių Bendruomenė nėra jokia partinė, profesinė, konfesinė ar panašaus pobūdžio organizacija, ji apima visus lietuvių, be pažiūrų skirtumų. Tačiau lietuvių Bendruomenė negali ir nemano nesiinteresuoti ir nesirūpinti savo narių tautine sąžine. Kova su bolševizmu, Lietuvos vadavimas, lietuvių išlaikymas ir lietuvių gero vardo išlaikymas šio krašto šeiminiško akyse yra ir paliks pagrindini-

nais Lietuvių uždaviniais. Tų uždavinių įvykdymo turi siekti ne tik Lietuvių Bendruomenė, kaip organizacija, bet ir kiekvienas doras ir susipratęs lietuvis asmeniškai ir visos lietuviškos organizacijos visomis turimomis priemonėmis. Kiekvienas lietuvis, parodęs nesinteravimą ar dar blogiau, savo priešingą nusistatymą tų tikslų siekime, pats save išskiria iš pilnateisių Bendruomenės narių tarpo ir, kaip praktika parodė, pareina pas Lietuvių Bendruomenės ir Lietuvos priešus. Todėl tokių asmenų šelpimas lietuvių suaukotomis gėrybėmis ir pinigais yra tikras nusikaltimas ne tik Lietuvių Bendruomenės, bet ir jos siekiamų tikslų, o taip pat ir pačių aukotojų atžvilgiu, nes tos aukos patenka ne tiems kam jos buvo aukojamos ir, vieton stiprinusios lietuviškąją frontą, jį silpnina.

3. Balfas izoliavimasis nuo Bendruomenės, vykdant šalpos darbą, mažina to darbo efektingumą.

Pavyzdžiui, kad ir su vargo mokyklų išlaikymu Vokietijoje Krašto Valdyba turi daug sunkumų. Balfas kai kurias iš jų laikas nuo laiko sušelpia, apie tai nieko nepranešdamas Krašto Valdybai. Rezultatas pasirodo

BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

FINN'S SERVICE STATION

HAUL IT AWAY WITH A

FINN TRAILER

10635 ST. CLAIR AVE.

Liberty 1-9775

toks, kad Krašto Valdyba nežino nei kada, nei kiek, nei kuri mokykla bus Balfas sušelpia; todėl negali tinkamai planuoti švietimo darbo ir savo kuklių resursų teisingo padalinimo taip, jog būtų išvengta, kad viena mokykla gautų pašalpą net iš kelių šaltinių, o kita nesilaukė.

Toks paralizmas ir neplaningumas turi dar daug ir kitokių negiamumų.

4. Balfas laikymasis Lietuvių Bendruomenės apylinkių valdybų bei jų seniūnų atžvilgiu yra diskrimuojantis. Turime galvoti daugelį kartų pasitaikiusių išskyrimų išrinktų į Balfą gėrybių dalinimo komisiją Bendruo-

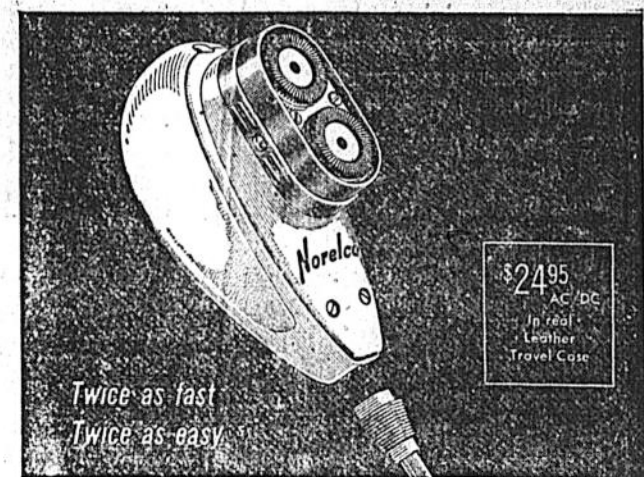
menės valdybų pirmininkų ir seniūnų, kurių vienintėlis nusikaltimas buvo tas, kad jie demokratinio būdu visų Bendruomenės narių buvo išrinkti vadovauti Bendruomenės apylinkėi.

PLB Vokietijos Krašto Valdyba padarė visas galimas pastangas Balfą vadovybei nušviesti, kokias neigiamas pasekas turi jos bendradarbiavimo nutraukimas su Vokietijos Lietuvių Bendruomene ir siūle tartis dėl šito bendradarbiavimo atstatymo. Bet, kaip jau minėta, į savo raštus jokio atsakymo nesulaukė.

Panašaus atsitikimo Krašto Valdybai neteko turėti savo kelerių metų darbo praktikoje, santykiuojant ne tik su lietuviškosios, bet ir su įvairiomis kitataučių bei tarptautinėmis įstaigomis bei organizacijomis.

PLB Vokietijos Krašto Valdyba Hannover, 1952 m. gruodžio 12 d.

NEWEST SHAVER!

New "double header"

Norelco electric shaver

FULLY GUARANT.

Totally new, utterly different, decidedly better and just recently imported from Europe! Two revolutionary rotary-action heads, with 12 self-sharpening blades, give you true action — not back-and-forth "whisker chopping". They cover twice the surface in half the time — thoroughly, gently as a face massage! NORELCO DOUBLE HEADER is light, compact, precision-built — the finest shaving instrument available. Fully guaranteed, warranty certificate in every package.

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park Ave.

EX 1-0911

— Ne, — pasakė ji, — ne, jokio kito. Kur jis dingio?

— Ką aš žinau, brangioji?

— Aš žinau, kad tu avinas, — pasakė ji ir išbėgo iš tvartų, ir jis bėgo paskui ją, tačiau ji nesidavė užkalbina, ir kai jis bemaldaudamas atsivijo iki šviesios salės, jis jau buvo taip įdūkęs iš nusiminimo ir pagiežos, kad nebelaikė, kaip buvo numatyta, o įbėgęs suriko:

— Niekšai jūs! — Kas pavogėte pilką ėriuką?

Jis rėkė taip, kad nutilo muzika, suzvargėjo stiklas iškritęs iš girtos rankos, ir visi žmonės sustojo tylūs ir išgąsdinti.

Neatsiliepė niekas — ir jis pakartojo savo keiksmą, tačiau visi tylėjo. Jis pradėjo eiti per žmones, žiūrėdamas į kiekvieną, tarytum kiekvieno viduje matė pilkas vilnas, tačiau visi tikrai tylėjo.

Jis atsisuko ir matė, kaip jo mylimoji stovėjo atsirėmus tarpduryje ir juokėsi, ir jis vėl sušuko:

— Jeigu jis nebus surastas, jūs pamatysite pirmą kartą kas aš esu.

Bet visi tylėjo.

Paskui jis tiek atvėso, kad galėjo

pasisaukti žmones dirbančius prie tvartų ir apklausinėti. Ir vienas pasakė, jog jisai, temstant pats buvo išvaręs girdyti avis prie lovio, ir jis atsimeria, jog buvo visos. Ir pilkis, taip, buvo ir pilkas. Gal būt, ėriukas, varant atgal kur tarp medžių, žardienoje įsimaisė, gal nuėjo kur toliau ir paklydo, — pasakė žmogus.

— Kodėl girdei tu? — sako vedėjas, — tai įtartina, ar suprantai? Kur yra piemuo? Ar tai ne jo darbas?

— Serga, — pasakė žmogus, ir rusas tarė:

— Serga? Įtartina! Atveskit jį čia!

Kamarelėje, prie tvartų, piemuo gulėjo ir meldėsi, kad Viešpats būtų jam geras ir pasisauktų pas save. Tai buvo jo malda, nuo tada, kai jis buvo atskirtas nuo savo brolio ir jo šeimos, kurią jis teisingai vadino sava. Ar jie nemylėjo jo, paliegiusio ir sužaloto?

Jis buvo visai jaunas, ir jis mokėsi, jis traukė būti gyvulių gydytoju, ir tėvas gyrė jo užmanymą, kai vieną dieną mieste jo gyvenimas buvo sulaužytas. Jis matė, kaip gatvė bėga vaikas, svetimas ir nežinomas jam praeinančiam, tačiau vaikas bėgo stačiai

po sunkvežimiu, ir jis puolė gelbėti negalvodamas nieko. Jis ištraukė vaiką sveiką, bet jis pats buvo sulamdytas, ir kada išgijo, buvo kreivas ir nebegalėjo kalbėti. Jis suprato, kai jam kalbėjo, jis galėjo ir atsakyti, tačiau, kol jis išstardavo žodį, nuvargdavo jis ir tie, kurie klausė, ir nevisada galėjai jį suprasti.

Argi apleido jį brolis, kada tėvai pasimirė? Mieliausias jis buvo jam ir jo žmonai, ir vėliau jų vaikams. Jie visi taip pažino jo žodžius iš akių ir lūpų krūstelėjimo, kad jam nereikėjo vargintis prabilti — jie gerbė ir saugojo jį nuo visokių rūpesčių, jis galėjo tik būti su jais ir nieko nedaryti. Tačiau jis negalėjo — jis norėjo dirbti, ir jis prisipašė, kad jam būtų leista ganyti.

Buvo taip ramu vaikščioti po pievas ir giraites, matyti dangų ir žemę, ir bandą, ir su tuo viskuo galėjai kalbėti be liežuvių, ir ramybė buvo aplinkui ir jame. Didelės mintys augo sieloje, kaip medžiai, ir gražiausias, kaip gėlės — gal būt, jeigu jis būtų turėjęs sveikatą ir kalbą, gal niekuomet nebūtų turėję laiko šio galvojimai užaugti.

Tačiau kitiems, kurie nepažino jo vidaus, o tik tai sugriautą paviršių, kaip namų griuvėsius, jis atrodė kvaišas, ir nors namiškai gynė jį nuo girdų — jis žinojo, jog ir yra taip vadinamas — kvaišas. Bet ar tai priklausė jam tas vardas, ar tai galėjo skaudinti, juk jis pats žinojo, kad tai netiesa, ir tie, kurie mylėjo jį, žinojo taipgi.

Ne, nevisuomet ir svetimieji taip vadino jį — kartais tardavo pagarbiai jo tikrą vardą, kai atvedavo savo susirgusį gyvulį, ar prašėsi jį ateiti į namus. Nors jis nespėjo baigti atitinkančio mokslo, jis taip nusimanė apie gyvulius, jog retai kada nebepajėgė padėti. O, jis mėgo juos, jis mylėjo tuos beždžius savo prašytojus, kai jie vienas kitam pasiūždavo į akis — jie pasiskųsdavo, kurioje vietoje vargina juos skaudėjimas, ir jie maldavo padėti.

Ne, nebuvo tuščias jo gyvenimas, jis niekuomet nerūstino Dievo priekais, nei reikalavo sau mirties. Net ir tada, kai prasidėjo ir keitėsi okupacijos, jie laikėsi išvieno, šeima kaip viena siela, ir taip stiprinosi. Bet jie taip buvo praugę į savo sodybą, atskirą nuo žmonių, apsuptą miškais, kad ne-

pasitraukė iš ten nė tada, kada patys suprato, jog reiktų. Ir kada žmonės buvo renkami į kolchozus, jie spyrėsi ir brido per savo prakaistą, naktų neprimiegojo, kad tik tai išlaikytų mokesčių slėgimą, duoklę, kad išsigelbėtų savo žemėje. Nors jie žinojo taipgi, kad mūsų žemėje žodžio — išsigelbėjimas — nebėliko.

Ir taip buvo, kad jie buvo prijungti prie kolchozo prievarta. Tai jų turtas, jų gyvuliai, ne žmonės. Kur galėjai dėti juos, maistininkus ir nepataisomus išnaudotojus? — kalbėjo bolševikinė valdžia — jiems tebuvo vienas kelias į Sibirą, visai šeimai. Ir tuomet jis buvo išplėstas iš jų tarpo, nors jau įsodintas į trėmimo vežimą. Buvo vietos žmogus, su tais, kurie juos vežė, parsišavėlis ir išdavikas, toksai, kuris kaip Judas tardavo: — "Paimkite, tai tas". — Tačiau dabar jis, pasakė: — "Kur tą kvaišą vešim? Tik kelionė kaštuos. Jis nieko negali ir pakenkti — ne pabėgti nemo-ka, nė išsižioti negali, bet užtat koks puikus piemuo. O geresnio gyvulio daktaro, net ir viską turinčioje Rusijoje nerastite. Truputį jį ir nubausime — nepaliksim šiame kolchoze, kur jis priklauso, perkelsim į mano kaimą".

(Bus daugiau.)

Ir kas toliau, pilkasis žmogau?

arba kalėdinis pasikalbėjimas — V. Alseika

— Jau ir Kalėdos. Eglaitė, žibančios žvakutės, gera nuotaika, ramybė geros valios žmonių. Kitur karas, badas, sunkios okupacijos sąlygos, šaltis ir mirties žvilgsnis Sibire. Čia, Amerikoje — fizinis neįprastas darbas, tačiau gyvenimas — šaltis, dažnai nerūpestingas, patogus. Naujųjų ateivių ūkinė padėtis gerėja metai po metų. Namai perkami, automobiliai, televizijos, virtuvės patogumai. Vaikų rankose — comic'ai, saldumynai, o kino teatruose — cowboys'us šūvis ir atstumtos moters kerštas.

— Ką? atsiliepė B. — tau vis comical, šūviai ir apvilto moters. Ar nematai, kaip gražiai auga mūsų jaunimas, sveikas, patenkintas. Ar trūksta lietuviškų laikraščių? O ar galime skystis parengimu, susirinkimu, net kaukių balių stoka? BALFui ir ALTui, rodos, taip pat nuolat aukojame.

— Mes, moterys, negalime skystis Amerika — įsikio visuomet geros nuotaikos. Čia — Mes čia už nebrangų pinigą galime pakankamai įsigyti visokių aprėdų. Ar galėt tikėtis Lietuvoje, ir Europoje, tokių virtuvės patogumų su automatais ir tais puikiais virimo puodais? Mano dukrelė puikiai mokosi, angliškai kalbą neblogiau už amerikones ir jos ateitis garantuota.

Už lango tyliai snigo. Kampe skambėjo radio garai, amerikiečių mėgiamas "Aufwiedersehen, Sweetheart". Ant sofos krūva Life'ų, sekmadieninių iliustruotų priedų, kuklus lietuviškas savaitraštis. Jau trys metai Amerikoje esą trys ateiviai sriubėdami kalytę ir pasigardiuodami vaisiais ir "Cointreau" tėsė savo šventinį pokalbį:

— Puiku — tarė A. — jums, mieloji ponja, padarė įspūdį automatai ar puodai, o tau, bičiuli, gyvenimas atrodo rausvų spalvų. Bet man ne viskas patinka. Tegul ūkinis stiprėjimas ir geras dalykas, tegul namų perkimas negali būti peiktinas, ypač didesniems šeimoms. Net ir automobilis kartais būtinus, o jo įsigijimas jau kaip lengvas. Bet, visa bėda, mūsų žmonės perdaug pabrėžia tas materialines vertybes ir, sakyčiau, jos jiems susuka galvas.

— Čia tai nukalbėjot, pone A. — įsikio C. — jei mūsų štai, kaimynas įsigijo nuosavą gūžtą, o mes turime naują mašiną, tai jau galvos susukimas? Kaip malonu niekieno netrukdomam gyventi nuosavose namuose, kaip žavinga vasaros dienos ar ir dabar savaitgaliais dūmti savo mašiną į užmiestis, į gamtą! Jūs, žmogus be šeimos, šito nesuprasit. Mes, šeima, sudarome lyg savotišką respubliką ir tikėkit, mums daug lengviau pakelti įvairius nemalonumus, nei įprastą aplinką ar ir savotiškus papročius. Nepatinka tau aplinka, lindėk savo kiaute, toj savo respublikoj — štai atsakymas.

GERIAUSIA DOVANA BETKURIA PROGA — RASOMOI MASINĖLĖ

Rašomosios mašinėlės visų geriausių firmų, lietuviškais, amerikoniškais ir kitokiais raišdynais, gaunamos išsimokėtinai, o tam tikrais atvejais ir su gėra nuolaida. Čia pat gaunami išsimokėtinai ir garsieji ELECTROLUX dulkių valytuvai.

V. BARTKUS
712 E. 92 St.,
Cleveland 8, Ohio
Tel.: LI 1-6716

— O taip, ponja, gal būt, man sunkiau jus suprasti. Bet, sakykit, kodėl tos vertybės taip karštakošiškai įsigijamos? Žiūrėk, X ar Y dar vos porą metų šiame krašte, gyvena ne taip toli nuo "šapos", gal neturi pakankamai sutaupę ligoms ar juodai dienai, bet mašina jiems reikalinga. Turi Jonas? Petras? Tad kaip Jurgis gali nusileisti? Kai reikalas virsta mada ar net manija, jis negali būti sveikas.

— Tačiau, prieteliau — tarė B. — ar ne sveikai galvojama, kai sutaupyti pinigai kur nors investuojami? Vienam namai, kitam automobilis, o trečiam gal puodai ar kokios kelionės. Tai žmogaus individualus dalykas. Vieni, sakysim, savo sutaupas pragers, kiti vėl į moksles leidukteris. Palikime tai jiems. Pagaliau, juk auksas ir BALF ir savo spaudą skaitom.

— Ir parengimus lankom — nukirto C. — Būna ir šokių, šaunių naujųjų metų sutikimų gražioje salėse, pabendraujam, sutinkam pažįstamus, na, proga esant, kiek ir nugarėm. Reikalinga dėl nuotaikos.

— Na, aišku, vyksta socialinis bendravimas — tėsė B. — ir tai reikia sveikinti. Kitu atveju pasakytumėm svetimųjų jūroje ir net pradėtumėm eiti nutautėjimo keliu. Ar ir tai jums nepatinka, p. A.?

— Bravo! Tai man patinka, jį jūsų sveikatą, ponja! Perkame nuosavybę, šokame, geriam, konjakus, skaitome savo spaudą. Visa tai puiku. Bet, mieloji, kur esame — Kaune 1930 metais, ar Amerikos mieste, 1952 m.? Kaip visuomenės nepageidaujami ateiviai? Gerai, sudarome sotaus, nerūpestingo gyvenimo iliuziją, lyg nebūtų jokių rūpesčių, lyg visa mūsų ateitis būtų rožėmis klota, lyg mūsų neslėgtų jokie prisiminimai, tarytum savos tėvynės motiniška ranka mus globotų ligi paties karsto...

— Na, ir vėl, pone A., jūs į pesimistinę gaidą ir sentimentus. Manau, kad nėra čia ko gėdėti. Esame išvengę bolševikų, esame laisvame ir turtingame krašte. Rūpinkis, kad turėtum darbą ir pinigą, o jei tai turi, tai ko drebėti dėl ateities? Prisiminimai? Praeitis nesugrąžinama ir būtų kvailystė tik ją gyventi.

— Ponia C. teisi — įsikio B. — jei Lietuvos netektų grįžti, tai Amerika mus globos ligi mirties. Tik būk sveikas ir darbinas ir tau atsidarys visokie galimūnai. Kas būtų, jei mes šeimoje, anot ponios, toje mūsų respublikoje, tik rankas sudėję dejuotumėm, — o Dieve, kas laukia mūsų ateity?

— Ir aš jums duodu "kreditą", čia pasakėt teisybę — tarė C. — šeima daug reikią. O kas jums draudžia sudaryti šeimą, pone A.? Gal kitų Kalėdų proga jau kitaip kalbėtumėt?

— Leiskit ir man tarti žodį — pagaliau prabilo A. — Man šiame krašte sunkiau leisti šuknis kaip kam kitam. Ir tai dėl įvairių priežasčių, pagaliau, ne aš vienas toks. Bet štai ką noriu pasakyti: visi tie džiūgavimai, subuvimai, bendravimai, geras dalykas ir naturalus. Reikalinga tik viena sąlyga — nepamiršti, kokiose esame sąlygose ir turėti prieš akis tas, kuriose yra atsidūrę mūsų artimieji, giminės, draugai, pažįstami. Antra, turėtų būti daugiau žvelgiama į ateitį, turėtų būti...

— Na, ar neleidžiam vaikų į mokyklas, neperkam namų, baldų, indų ir tai reikią, kad nesirūpinam ateitimi? — įsikio C. — Leiskit baigti, ponja. Tai gi, ateitis. Vaikai vienas daly-

kas, o kaip mūsų suaugę rūpinasi savo ateitimi? Mokosi kalbos, stengiasi pažinti vietos gyvenimą ir jo sąlygas, suelina į artimesnius ryšius su savo profesijos amerikiečiais, gilina savo profesijos žinias, ar deda didesnių pastangų pramokti naujo užsiėmimo, pagaliau, siekti naujų akiračių krašte? Labai nežyrimai. Bet politika, partijos, pasaulėžiūriniai ginčai, — o taip, tai mūsų mėgiamas arklukas emigracijos.

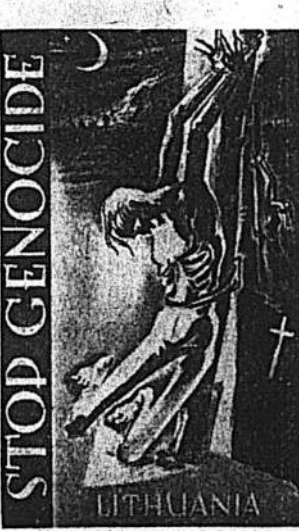
— Bet ar tai bloga? — vėl tarė B. — jei grįšime į Lietuvą, tai kaip sąmoningai piliečiai, su tvirtais politiniais nusistatymais ir pasaulėžiūra, o jei kas priklauso kokiai partijai, tai tik politinio, visuomeninio subrendimo požymis, bet ne gėda.

— Partiniai, sroviniai ginčai, perdėtas individualizmas — štai mūsų ydos — tėsė A. Gera ir net būtina turėti savo pasaulėžiūrą, bet visai ne laikas spaudoje, privočiai ar net "šapoje" vesti nepabaigiamus, karštus ginčus bei diskusijas sroviškumo klausimais. Tegul sroviškumas reikiąs veiksmuose, o mums belieka jiems reikšti didesnę ar mažesnę palankumą, bet ne plūstis, įieškoti pirmenybių savo pasirinktajai grupei. Man tie spaudos ginčai ir puolimai įgriso ligi gyvo kaulo.

— O man patinka — įsiterpė C. — kartais perskaitau P. Stravinskio straipsnį. Kokia aistra ir kankinimas priešui! Tai geriau, kaip sausi, nuobodūs Amerikos aprašėjimai.

— Gal būt — vėl kalbėjo A. — bet jei ir toliau taip bus, teks daryti išvadą, kad mūsų spauda, politinės srovės, paskiri intelektualai visai nusigynavo ir gal per greit. Juk dar ne taip ilgai esame tremty. Jau keli metai bendrame purvyne, taškomės, anot ponios, visu įniršimu. Gal patikti vienas, antras ar trečias aistringasis spaudos muškietininkas iš Clevelando, tai skonio dalykas. O man nepatinka, kad piktai velkame į viešumą tuos rūbus, kurių vardas: pasaulėžiūros, įvairūs įsitikinimai, partijų, srovių ar režimų buvę, esami ar būsimi nuopelnai ar nusidėjimai ar kurių nors sro-

STOP GENOCIDE

Atlik savo pareigą. Įsigyk ir ant visų laiškų bei siuntų likuok "Stop Genocide" ženklelius. Tuo populiarinsi Lietuvos vardą ir jos kančias.

Surinktos lėšos bus panaudojamos kovai prieš Lietuvoje vykdomą genocidą.

Ženklelių ir visos "Stop Genocide" akcijos reikalais rašyti:

Lithuanian National
Martyrology Section
P. O. Box 1202
Cleveland, Ohio

vių atstovų buvę ar esami veiksmai bei ištarti žodžiai. Ar nėra kitų degančių, gyvybinių klausimų?

— Permaža rašoma apie moteris, jų veiklą, madas, tas tai tiesa — tarė C. — Moterų skyriaus spaudoje dažnai visai neįdomūs.

— Ponia, ir aš kartais pasaku moterų madas — tėsė A. — bet ne tai turima galvoje. Ar mūsų spauda daug rašo apie nutautėjimo, ypač jaunimui, pavojų? Apie tai, kokių įieškoti kelių šiai blogybei pašalinti? Ar rašoma apie profesinį pasirengimą atečiai? Apie artimesnio suartėjimo būdus su senaisiais ateiviais? Apie bendruomenės reikalus? Apie likusių Europoje šėlimą? Apie lietuviškosios dvasios ir savosios dvasinės kultūros kėlimą svetimame krašte? Apie Vilniaus reikalus lenkų ar gudų viešų pretenzijų akivaizdoje? Kai kuri neršo nieko. Bet apie tai, kad Lozoraitis nevertas šefo titulo, kad mūsų pasiuntiniai tinginiauja, veiksniai niekam tikę, kad mūsų politinės srovės nemaža dalimi nacių ideologijos išperos, kad netolerancija, stabų garbinimas ir kitokios blogybės yra persunkios mūsų žmonės — apie tai tik mirguliuoja spaujoje. Ar tas taškymas purvais savo tarpe negalės pavirsti į vandenį ir mūsų priešų malūną?

— Visokio vandens reikia, p. A. — tarė B. — kokia spauda, tokia ir visuomenė. Neprotinga būtų reikalauti, kad būtų kilniai.

— Tai būtų liūdna. Vis dėlto manau, kad mūsų tremties visuomenėje yra dar sveiko prad. O jei toji spauda taip įklmpos ir nešvarumus, tai dėl menkos vadovavimo rankos iš redaktorių pusės, dėl spaudos žmonių kultūros stokos, per mažo žurnalistų ir publicistų (nebūtinai teisininkų) įsijungimo į spaudos darbą. Gal mūsų visuomenė nuvokia pati, kad taip toliau būti negali. Gal naujieji metai atneš mūsų spaudoje ir kitur sveikesnį trendinį padėties supratimą? Gal atsakingumo jausmo ir sveikos nuovokos lydimi vakarų kultūroje išaugę žmonės leis tik į rimtą polemiką, jei be jos jau negalima apsieiti? Šitai norėčiau palinkėti.

— Na, o jums ir aš norėčiau šį tą palinkėti ateinančių Naujųjų metų proga, bet jūs gerai žinote ir pats, ką... — prabilo C.

Radio pusvalsiu tikė naujovės — "My mother was crying..." Už lango jau nebesnigo. Kava atšalo ir svečiai su savo maloniąja šeiminiuke kažką mąstė. A. — gal apie Hans Fallados pilkojo, mažojo žmogaus ir 1952 m. tremtinio vienišą gyvenimą, B. — ką kvietai ir rytdienos subuvimą, ponja C. — apie mados naujienas...

— Jau vėlus laikas, laikrodis išmušė pirmą — nukirto tylą A. — žinote, atėjo man mintis, kad esame lyg tie pilkieji žmonės. Pluštame, kalame pinigą, džiaugiamės gyvenimo malonumais, įieškome užsimiršimo ir... dažnai jaučiamės lyg esant ledo lyties. Daug ledo, jis plaukia, jis trinaisi ir neša mus tolyn, tolyn... Vieni pasineria, kiti iškyla. Kas mūsų laukia? Kas toliau, pilkasis žmogau?

Atsiveikimo metas. Eglutė tebežibsi elektrinės lemputės. "Rūkykit tik "Old Gold", jie geriausi iš geriausių..." — prabyla radio ir štai Marjo Lantos "Silent Night" garsai... Taika ir ramybė geros valios žmonėms!... Kaip jų mums reikia, kaip jų trūksta!...

Gatvėje nuo ežero pusės papūtė žvarbus vėjas. Iš toli sužvilgo policijos mašina. Kažin kur tamsioje traktelėjo šūvis. Iš "Liquor" ryškiai šviečiančių durų džiūgaudami išvirto vyrukai su dauba lūpose "Vai Lietuva, tu mano..."

Broliai Skautai!

Štai vėl vargingon žemėn našėnais. Tik dirbkime išvertimais tikėdami skautybės dvasinėmis vertybėmis, visuomet būdami pavyzdžiu jaunesniesiems, nesigailėdami nei laiko, nei sveikatos. Mūsų kovos laukas — jaunųjų širdys, kuriose Grožio ir Gėrio pergalė yra mūsų didysis laimėjimas ir geriausia dovana gimtajai žemei.

Ši šventą Kūčių vakarą kalbėkime tikrąją širdžių kalbą, kuria yra meilė, nes Meilė gimė, kad parodytų mums tikrąjį gyvenimo kelią į Amžinąją Šviesą. Būkime tat, Meilės — mūsų Didžiojo Šefo — Kristaus skautais, būkime Jo žygio per pasaulį žvalgai. Jo vedami, dar atkakliau dirbkime, kad grįžtų laisvės dienos mūsų brangiajai Lietuvai. Ugdykime sielos ir kūno jėgas, miklinkime protus, kad, laikui atėjus, būtume verti stoti į vietą tų, kuriuos Tėvynėje praretino baisūs priešas.

Būkime 1953 metais geresniais kaip 1952-raisiais buvome!

BROLIAI VADOVAI, SKAUTININKAI IR DVASIOS VADOVAI!

Tauta mums patikėjo auklėti skaisčiausią savo žiedą ir viltį — lietuvišką atžalyną. Tai sunkus ir atsakingas darbas, reikalaujantis daug pasisvertimo. Sunkus, nes darbo sąlygos labai kietos, ir atsakingas, nes Pasaulio Kūrėjas ir Lietuva laukia, kad mūsų auklėjamieji išaugtų dorais žmonėmis ir sąmoningais lietuviais.

Dėkoju jums visiems už parodytą aukos dvasią ir energiją, už tas visas skautams naudingas sueigas, išskyles ir stovėklas. Šie metai buvo tikrai

Greetings and Best Wishes

NELSON'S

Family Style Restaurant

Private Parties — Banquets

Wedding Anniversaries

Open Daily—5 P.M.

Sundays 12 to 7 P.M.

Closed Mondays

1422 ADDISON ROAD

EX 1-4000

UŽSISAKYKIT PELĖDĄ

Būsi linksmas ir sveikas jei užsisakysi 1953 metams Pelėdą. Gera nuotaika padeda įveikti visus rūpesčius ir vargus. Ligoniams ji geriau veikia už patentuotus vaistus. Ten kur nesilaiko Pelėda vizituoja daktarai ir graboriai.

Pelėda duoda daug šaržų, karikatūrų, juokų, fejtonų ir pavaižduoja visą mūsų politinį, kultūrinį ir ekonominį gyvenimą iš linksmosios pusės.

Pelėdoje bendradarbiauja žymus rašytojai, dailininkai, žurnalistai. Ši darbo įeina kiekvieną mėn. 28 pusl. ir duoda skaitytojams paveiksluotą priedą Tėviškęs Aidą nemokamai. Pelėdos prenumerata metams tik \$4.00 pusei metų \$2.50. Atsiuntusiems metinę prenumeratą \$4.00 iki sausio mėn. 15 dienos gaus gausiai iliustruotą su priedu Mirchaldos pranašystės didelį turiningą 1953 metų Pelėdos Kalendorių nemokamai.

Adresuokite: PELEDA, 3153 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

našus. Tebūnie 1953-tieji dar našėnais. Tik dirbkime išvertimais tikėdami skautybės dvasinėmis vertybėmis, visuomet būdami pavyzdžiu jaunesniesiems, nesigailėdami nei laiko, nei sveikatos. Mūsų kovos laukas — jaunųjų širdys, kuriose Grožio ir Gėrio pergalė yra mūsų didysis laimėjimas ir geriausia dovana gimtajai žemei.

GERB. SKAUTŲ TEVAI, BIČIULIAI IR RĖMEJAI!

Jums vertinti ir spręsti, lieto gero nuveikę šiais metais Lietuvos Skautų Brolia. Noriu tikėti, kad skautų vadovai padėjo visas pastangas, kad Jūsų sūnūs

B u d ė k i m e !

Stp. Kairys

Lietuvos Skautų Brolijos

Vyriausiasis Skautininkas

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Aušrelė (elementorius)	2.25	Neramu buvo Laisvės Alėjo	1.50
Step. Zobarskas		B. Daubaras	
Aukštųjų šimonių Likimas	3.50	Nemunas	
Ieva Simonaitytė		St. Kolupaila	2.50
Anglų kalbos gramatika	2.00	Nusidėjėlė	
J. Kukanauza		K. Pažėraitė	2.00
Anglų kalbos gramatika	1.00	Our Country Lithuania	
V. Kamantaukas		V. Augustinas	5.00
Algimantas I	1.50	Po Tėvynės dangum	
V. Pietaris		Žodžiai vytės Nemunėlio.	
Algimantas II	2.00	Paveiklai V. Augustino	2.00
Aukso kirvis	2.50	Petras ir Liucija	
Juozas Svaistas		Romain Rolland	1.20
Barabas	2.25	Pasaulio Lietuvių Žinynas	
Paer Lagerkvist		Anicetas Simutis	5.00
Balutis	1.50	Princas ir elgeta	
J. J. Bačėno leidinys		Mark Twain	1.20
Baltaragio malūnas	2.50	Pirmas rūpestis	
K. Boruta		Jurgis Jankus	2.00
Broliai Domeikos	1.50	Pragaro pošvaistės	
O. B. Audronė (eilėraščiai)		V. Alantas	3.50
Danguis ir žemės sūnūs	2.50	Partizanai už gelež. uždangos	
Vincas Krėvė		Daumantas	2.50
Dulkės raudonam saulei	3.00	Per Klausčių ulytę	
V. Ramonas		Liudas Dovydenas	2.20
Didžiojo atgalios	3.50	Pietų vėjelis	
R. Spalis		Vytė Nemunėlis	1.60
Doleris iš Pittsburgho	0.80	Paklydę paukščiai I	
Stepas Zobarskas		Jurgis Jankus	2.20
Gatvės Berniuko Nuotykių	5.00	Paklydę paukščiai II	
R. Spalis		Jurgis Jankus	2.50
Giesmės apie Gedimą	2.00	Petras Širvokas	
B. Sruoga ir V. Petravičius		Juozas Svaistas	2.75
Gintaro pasakos	0.35	Raudoni batukai	
Teta Rūta		Jurgis Savickis	1.50
Gintariniai vartai	2.00	Ramybė man	
N. Mazalaitė		J. Kėkštas	0.80
Gimtojo žodžio baruose	1.50	Raguvas malūnininkas	
P. Jonikas		V. Tamulaitis	0.25
Hafo pasakos I ir II dalis	2.75	Raganius	
Kazimieras Sapieha	2.50	Sudie, pone Čipse	
B. Sruoga		James Hilton	0.75
Karoliai	2.50	Silkai ir vilkai	
Guy de Maupassant		Runcė Dandierinas	1.00
Kuprelis	2.00	Vincas Krėvė	1.50
Ignas Seinius		Saulės laikrodžiai	
Kalorijo, ir doleriai	2.00	Henrikas Nagys	1.00
Vilius Bražvilius		San Michael knyga I	
400 m. pirmajai Nemuno		Axel Munthe	2.50
poemai	1.00	San Michael knyga II	
Lietuvių Literatūra	2.00	Axel Munthe	2.50
Pranas Naujokaitis		Sventieji akmenys	
Lietuvių Tautos Kelias	3.00	Faustas Kirša	2.00
M. Biržiška		Sventoji Lietuva	
Lietuvių kalbos vadovas	4.50	Jurgis Savickis	3.00
Red. prof. Skardžius		Tėvų pasakos	
Lietuviškos pasakos	2.50	A. Giedrius	1.90
J. Balyš		Tolinieji kvadratai	
Lietuvių poezijos antologija	6.00	J. Grišmanauskas	2.00
J. Aistis ir A. Vaičiulaitis		Tautosakos Lėlynas	
Lekučio atsiminimai (jaunimui)	1.50	J. Balyš	3.00
A. Giedrius		Trylika nelaimių	
Lietuvių archyvas	3.00	R. Spalis	1.25
Bolševizmo metai		Ugnies pardavėjas	
Lietuvos Valstybės		Balyš Rukša	1.00
Konstitucijos	0.70	Vaičių knygelė	
Lietuvai Tėvynai	0.50	M. Valančius	
V. Nemunėlis ir Vl. Vijeikis		Vieni metai ir viena savaitė	
Lietuva trionų Pančiuose	1.50	B. Gaidžiūnas	1.50
B. T. Dirmeikis ir V. Rastenis		Valentina	
(Jonas Andriūnas ir Petras		A. Valčiulaitis	2.00
Svyrius)		Varpai skamba	
Mažasis Lietuviškai	2.00	Stasius Būdas	2.50
Angliškų žodynai	2.00	Vyturėliai Laukuose	
Vilius Peteraitis		Vikt. Šimaitis	0.75
Medinis arklys	2.00	Vilkas Meškertotojas	
Eric Williams		Pr. Imšrys	0.25
Motulė paviliojo	0.60	Zemaičių žemė	
Laždynų Pelėda		A. Vilainis	1.50
Meškiukas Rudnosukas	2.00	Red. K. Bradūnas	4.00
Vytė Nemunėlis		Žvaigždėtos naktys	
Namai ant smėlio	2.00	Augustaitytė-Vaičiūnienė	1.00
J. Gliuda		Žmonės ant vieškelio	
		Liudas Dovydenas	

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite

DIRVA, 6820 Superior Avenue,

Ar pažįsti šį kraštą

Amerikai trūksta gyvybinių strateginių medžiagų

Importo vaidmuo ir metalai krašte

Šioje vietoje jau teko iškelti krašto pirmavimą pasauly, daugelyje ūkio ir pramonės šakų, kaip plienas, anglis, nafta turi nemažos svarbos Amerikos vėdamoje kovoje prieš komunistinę grėsmę. Tačiau esama ir sričių, kur kraštas su nerimu žvelgia į savo išteklių trūkumus ir kur tenka daugiausiai tenkintis importais iš kitų kraštų. Tai metalai, įvairios savybės turį cheminiai elementai, kurių ypatingai gynybos reikalamis krašte rimtai trūksta. Kas tie metalai, kas daroma jų trūkumui pašalinti?

Sidabras ir ypatingai auksas tai svarbūs metalai, tačiau visa eilė kitų neabejotinai praneša anų reikšmę, atsimenant gyvybinius, strateginius reikalus. Aluminijus, chromas, varis, švinas, nikelis, kobaltas, volframas, cinkas, manganas — štai tik keletas tokių svarbiųjų metalų. Jų kiekvienas turi savo būdingąsias žymes ir pagal jas jie panaudojami pramonėje. Pvz., kiekiausias jų tarpe bus chromas, kai kurie jų tirpsta labai didele temperatūrai esant, pvz. volframas (JAV vadinamas tungsten, jis tirpsta esant 3370 C. laipsnių), geriausi elektros laidininkai bus sidabras, toliau varis ir auksas, o šilumos laidininkais pirmoje eilėje laikytini sidabras, varis ir aluminijus, ir t.t.

Lėktuvai, automobiliai negali apsieiti be lengvo, sidabriniai — balto elemento, vadinamo aliuminijum. Jis žymiai mažiau sveria už kitus, kaip geležį, varį, cinką ar šviną, tad to brangaus metalo panaudojimo galimybės kyla ir kiekvienais metais.

Šiuo metu Amerikoje norima aliuminijų daugiau panaudoti statyboje ir namų apyvokos reikmenų, indų gamyboje. Čia jis pakeis varį, šviną, plieną ir medį. Jį numatoma panaudoti JAV geležinkelio vagonams ir ūkių mašinoms, o šveicarijoje aluminijus jau naudojamas traukiniams ir tramvajams. Šio metalo laukia didelė ateitis ir tik visuotinio karo atveju galima tikėtis jo tiekimo civiliams reikalamis sustabdymo.

Amerikos kontinento šiaurės vakarai — tai sritis, teikianti daugumą šio metalo visam laisvam pasauliui. Pačiose JAV aluminijus gaunamas šiaurės vakaruose, ties Meksikos įlanka, Arkansas ir Montanos valstybėse.

Jau išėjo iš spaudos. Gaunama leidykloje ir paspaudos platintojus

Kaina \$2.25

STIPUS ŽOBARŠČAS

AUSRELE

ELEMENTORIUS

PATRIA

Post Office Box 1291
Stamford, Conn.

se. Nors krašte vis labiau kečiama gamyba, tačiau JAV draugė su Kanada šiuo metu jau vykdo planus, kuriais norima pasiekti padėties, kada aluminijaus neturėtų nei taikos, nei karo metu.

JAV aluminijaus bendrovės pradeda plėsti metalo gamybą tolimoje Aliaskoje (kaštuos ligi 700 mil. dol.), o Kanada tokius pat užsimojimus vykdo Britų Kolumbijoje, 400 m. į šiaurę nuo JAV sienų. Labai dideli vandens energijos šaltiniai, pigus transportas — visa tai įgalina spėti, kad abu kraštai — kaimynai pakels šio metalo gamybą laisvame pasauly du su puse karto, kiek jo pagaminta 1952 m. Taigi, aluminijus vakarams megalėtų kelti didesnių rūpesčių.

Nors dauguma strateginės reikšmės metalų iškasama vakarų pasauly, vis dėlto tai brangiai atsieina ir krašto kongresas jau yra skatinęs Amerikos kasyklas labiau plėsti savo gamybą, be to, savo ruožtu toji gamyba remiama vyriausybės paskolomis. Kraštas yra numatęs tik gynybos reikalamis ligi 1955 m. išleisti 200 bil. dol. (tik aviacijai — 65 bil.), ir dėl to suprantamas susirūpinimas medžiagų stoka.

Štai, karinei pramonei labai svarbus metalas, aluminijaus rūšis — mica. Jo pareikalavimas auga milžiniškais šuoliais, bet... ištaisais metais prašymai paremti to metalo gamybą krašte buvo laikomi "stalčiuje"... Dabar krašto atsargos mažesnės kaip per 2 pas. karą ir tenka pasitenkinti importais iš Indijos ir Brazilijos, kurios nuo Korėjos karo kainą yra pakėlusios net 400%.

Vario (copper) trūkumas jaučiamas ne tik JAV, bet ir visam pasauly. Apie ketvirtadalis vario išteklių gaunamas iš užjurių, o krašte paskolomis ir kt. būdais keliama gamyba ir tikimasi ją pakelti ligi 110,000 tonų per metus.

JAV su savo sąjungininkais nikelio šiuo metu reikalingi dvigubai tiek, kiek pagamina pasaulis. Praktiškai krašte jo nėra ir 95% gaunama iš Kanados, Meksikos ir kt. kraštų. Dabar, remiant JAV, Kanada ir Kuba žymiai didina išteklius šio metalo, reikalingo ne tik automobiliams, bet šautuvams ir kt. karinei gamybai.

Sprausminiai (jet) lėktuvai be volframo ir kt. metalų labai reikalingi kolumbijaus, tantalo, kobalto. Kraštas čia savo išteklius pasigirti negali. Pvz., kolumbijaus srity JAV priklauso nuo Nigerijos, britų kolonijos Afrikoje, tantala gauna iš Belgijos Kongo ir tikisi iš Brazilijos, o kobaltas į kraštą plaukia iš to paties B. Kongo ir iš Kanados. Dedamos pastangos šių lėktuvams gyvybines svarbų metalų gamybą kelti krašte (pvz., žemos rūšies kobalto rūdos Idaho v.), tačiau jei suletinama "jet" lėktuvų gamyba, tai tik dėl nesugebėjimo reikiamai pakelti šių svarbiųjų metalų importą.

Panašiai ir su manganu. 90% jo gaunama iš užjurių ir kas mėn. įsivežama apie 144,000 t. Šį metalą JAV tiekia Indija, Pietų Afrikos Sąjunga ir Britų Vakarų Afrika. Kraštas šiuo metu susirūpinęs kelti šio, ypatingai svarbaus plieno pramonei metalo gamybą, pradedamas gaminti ir sintetinis manganas.

Nedaug kraštas turi ir atomo bomboms reikalingo uranijaus ir čia jis suvaržytas importais. Net ir chromo, būtino nerūdijančio plieno gamybai srity, kraštas, nors turi didelius žemos rūšies chromo išteklius, tačiau įsiveža apie 98% pigesnių užsienių chromo rūdų (ores).

Jau tie pavyzdžiai rodo, kaip Amerika priklauso nuo kitų kraštų malonės. JAV reikalaujant gyvybinių svarbiųjų metalų, D. Britanija, Kanada, Belgija, Prancūzija, Indija, Bolivija, Brazilija ir visa eilė kitų gali, jei nori, lengvai išsiderėti palankesnes sąlygas. O pats kraštas nepaprastai susirūpinęs kelti savo gamybą, jei, žinoma, dėl įvairių priežasčių, planai, prašymai ir kt. nebus kišami į stalčius...

Jau mažiau rūpesčio kraštui teikia auksas ir sidabras. 1951 m. aukso gamyba krito ir jo gauta 1,8 mil. uncijų. Aukso daugiausia tiekia Pietų Dakota, toliau seka Utah, Kalifornija ir Aliaska. Vyriausybė kasykloms už aukso vieną troy unciją pastaruoju metu mokėjo po 35 dol. Ir čia neapsieinama be importo — 1950 m. aukso įsivežta už apie 163 mil. dol. vertės, 79% mažiau, kaip 1949 m. 1951 m. kritus 15% aukso iškasimui, krito ir sidabro gamyba. 1951 m. jo gauta 39,6 mil. uncijų. Labiausiai "sidabrine" valstybe laikytina Idaho, toliau seka Utah, Montana ir Arizona. Sidabro kaina — per 90 centų už unciją.

Metallų gamyba Amerikoje nuolat kyla, sėkmingai atrandami sintetiniai pakaitalai. 1951 m. toji gamyba buvo pasiekusi 1,700 mil. dol. vertės, o dėl pradėtų gynybos pastangų laikoma, kad ji pakilo 10% ir rodo dar didesnių plėtimosi žymių. Dėl karo metu buvusios ir senesni atnaujintos metallų suvartojimo kontrolės (Controlled Materials Plan), suvaržius plieną, varį ir aluminijų, paliešti civilinių gyventojų reikalai, tačiau toji kontrolė žymiai nejauciama.

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

Ar prezidentas gali būti perrinktas?

Tik vieną kartą. 1951 m. įsigaliojus konstitucijos 22 pakeitimui, JAV prezidentas gali būti pareigose du laikotarpius, tačiau, aštuonis metus.

Kuri valstybė labiausiai "apvagiama"?

Tokia save laiko New Hampshire, Nauj. Anglijoje, nes visa eilė kitų valstybių per dažnai naudoja šios valstybės vaizdus kelionių knyguose apie savo gamtos grožybes.

Kas stebina New Yorke?

Daug kas, tačiau kai keno nuomone, šiame mieste — milžine esama 7 tokių stebinančių dalykų. Štai jie: New Yorko uostas, požeminio gelež. tinklas, Times Square, Rockefeller Centras, Central Parkas, namų statybos planai ir vaizdas į dangorėžius (skyline). Uostas miestui vaidina nepaprastą vaidmenį ir juo naudojasi tūkstančiai laivų. Požeminiui, kuris turi 1,089 m. ilgio, kasdien pasinaudoja 6 mil. keleivių. Times aikštė, tai įvairių pramogų, kultūros centras — čia susibūrę visi teatrai (apie 30), patys didieji kino teatrai, kabaretai, visai netoli ir Metropolitan opera. Nakties metu savotišką pramogą sudaro minios turtingų ir vargšų žmonių, lėtai plaukiančių Broadway, garsiąja gatve einančia per Times Sq. Depresijos metu pastatytas Rockefeller Centras stebina savo statybomis, sa-meno Radio City Music Hall — viena didžiausių salų filmų ir kabareto spektakliams. Centralinis Parkas su savo 840 akrų pievų, ežerų, medžių ir gėlių šiaip nieko nepaprasto neturi, bet teikia savotišką vaizdą, kaip esąs didelio miesto pačiame vidury.

Greetings and Best Wishes
To Our Friends and Patrons

DR. A. N. BERGER
Optometrist

10545 EUCLID AVENUE

BROKEN LENSES QUICKLY
REPLACED IN OUR OWN
LABORATORY

Garfield 1-1556

Free Parking
Rear of Fenway Hall

Greetings and Best Wishes
To Our Friends and Patrons

DOWNER
CARTAGE CO.

1825 EAST 40TH ST.

EX 1-6810

PADĖKITE SURASTI

ADOMAITIS, Antanas ir Ka-jetonas.
AKSOMAITIS, Kostas.
BARZDAITIS, Antanas, iš Talikiškių k., Vilkaviškio ap.
BUZAS, Kazimieras, iš Sergėnų dv., Kauno ap.

DABSIENĖ - SIURBLAITĖ, Ona, iš Skliaustų-Spelčių k., Luokės v., Teišių ap.

GRISNAMAUSKAITE, iš Platielių vl., Kretingos ap.

KACINSKAS, Jonas, kilęs iš Smalėnų k., Anykščių v.

KUBILIUS, Povilas, iš Parižiaus k., Subačiaus v., Panevėžio ap.

KUČINSKAITE, Ona, iš Sakalinės k., Gaurės v., Tauragės apskr.

KUNDELYTE, Bronė, iš Rūmiškių k., Obelių v., Rokiškio apskr.

KUTKA, Edward, kilęs iš Si-leikų k., Vyžuonų v., Utenos ap.

LACKNER ar RACHNER, iš-tekėjusi MAZAT, ar MARZAT, Johanna, iš Lietuvos, "Gross-Schellerin".

MACIŪNAS, Kazimieras.
MAZAT, ar MAZAT, gimusi RACHNER, ar LACKNER, Johanna, iš Lietuvos, "Gross-Schellerin".

MAZAT, ar MARZAT, gimusi RACHNER, ar LACKNER, Johanna, iš Lietuvos, "Gross-Schellerin".

MENKAITIS, Pijus, iš Užbalių k., Pajavonio v., Vilkaviškio apskr.

NORKUS, Stasys, iš Bačių k., Eržvilko v., Tauragės ap.

PETRUSKEVIČIUS, Vincas ir jo du broliai, iš Ralių k., Krosnos v., Seinų ap.

RACHNER, ar LACKNER, ištekėjusi MAZAT, ar MARZAT, Johanna, iš Lietuvos, "Gross-Schellerin".

SIMAITIS, Jurgis, iš Nau-miesčio, Šakių ap.
SIURBLAITĖ-DABSIENĖ Ona iš Skliaustų-Spelčių k., Luokės v., Teišių ap.
SKAURADŽIUS, Karolis ir jo brolis.

STUOMA, Petras, iš Stuburų km., Salamiesčio parap.

UZUSENIS, Kazys, iš Skvarbų k. Subačiaus v., Panevėžio apskr.

Jieškomieji ar apie juos turintieji bet kurių žinių prašomi atsiliepti Lietuvos Generaliniam Konsului šiuo adresu:

CONSULATE GENERAL OF
LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

We Extend Our Best Wishes

To Our Friends and Patrons

NIAGARA

GAS - COAL - OIL
FURNACES

The Forest City
Foundries Co.

2500 WEST 27th ST.

TINKAMIAUSIOS ILGIEMS
ŽIEMOS VAKARAMS IR
KALĖDŲ DOVANOMS

KNYGOS

gaunamos iki Naujų Metų

beveik už pusę kainos

ŠLIUPTARNIAI. Pirmą knygą, kurioje tiek daug pasakytą apie Amerikos lietuvių gyvenimo sunkumus, vargus ir kovas dėl lietuviybės. 652 puslapiai, Johno Šliupo, "dėdės" šerno ir kun. Dembskio atvaizdai, kaina tik 3 doleriai.

SIRDIES ROMAI. Amerikos lietuvių gyvenimo romanas; pirmas apie širdį; iliustruotas; 450 puslapių; kaina 4 doleriai.

ČIKAGOS SESELIŲ. Septynios novelės, baisesnės už Upton Sinclair'io RAISTĄ; iliustruotos; 316 puslapių; kaina 3 doleriai.

Visos 3 knygos tik už 6 dolerius! Bet šita beprotiškai nu-mušta kaina galios tik iki Naujų Metų. Todėl nedelskite, bet kiskite į vaką 6 dolerius ir siųskite: Dr. Alg. Margeris, 3325 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Persiuntimo kaštus apmokame. (52)

Greetings and Best Wishes
To Our Friends and Patrons

FAMILY RUG & CARPET
CLEANING CO.

Rug Cleaning and Repairing in
Our Plant or in Your Home
City Wide Pick Up & Delivery

All Work Guaranteed

Insurance Covered

10315 Union Avenue

BR 1-4500

Šventėms
reikia Coke

Šventės yra balių dienos... ir
patogi šešių bonkų Coca-Cola
dėžutė yra balius dalis ir dalyvis.

BOTTLED UNDER AUTHORITY OF THE COCA-COLA COMPANY BY
CLEVELAND COCA-COLA BOTTLING COMPANY

"Coke" is a registered trademark.

© 1952, THE COCA-COLA COMPANY

Ar galima įsikurti JAV žemės ūkyje?

Mėšinių galvijų auginimas JAV

(Tęsinys iš pereinamojo numerio)
GANYMAS, ŠĖRIMAS IR
PENĖJIMAS

Kiekvienas augintojas turi pasirinkti šėrimą pagal turimus pašarus ūkyje ir perkamus pagal jų kainas ir apsimokėjimą. Šėrimo principas yra šis: juo jaunesni gyvuliai, juo jie greičiau ir ekonomiškiau nupienimi, dėl to dar jauni veršukai pradeda šerti grūdais. 3 savaičių veršukai pašalinami ragai, o 1 mėnesio buliukai iškastruojami. Pusmėnesiai veršukai turi sverti apie 450 svarų. Vienmėnesiai turi sverti apie 1000 svarų. Tam tikslui sušeriama 35 bušeliai kukurūzų ir 700 sv. šieno. Pagrindinis galvijų maistas yra ganykla. Ganyklos žolė yra natūralus maistas su visomis reikalingomis maisto medžiagomis.

JAV ganykla naudojama labai nevienodai: kada pietuose galvijai gali būti ganimi ištisus metus, tai šiaurėje tik apie 6 mėnesius. Jei kukurūzų rajone vienai karvei pakanka vieno akro ganyklos, tai labai lietuose ganyklose reikia apie 70 akrų ganyklos vienam suaugusiam gyvuliui.

Panašiai yra ir su priaugimu svorio. Šiaurėje per trumpą ganyklos laikotarpį priauga 200 svarų, o pietuose — 400 sv. per ilgą ganyklos laikotarpį geros ganyklose. Jei vasaros pašaras yra ganykla, tai žiemos pašaras yra šienas, šiaudai ir silusas. Penimiams gyvuliams duodama daug konc. pašarų. Jei jauniems 6 savaičių veršukams prie ganyklos duodama konc. pašarų, tai pusės metų sveria apie 500 sv. (sušerta 300 sv. konc. pašaro). Žiemą vienam veršui prie stamb. pašarų duodama po 3 sv. konc. pašaro. Paskutiniame šėrimo laikotarpyje 100 sv. gyv. svorio duoda 2 sv. konc. pašaro.

OKININKAVIMO BŪDAI

Ši ūkio šaka reikalauja nemažai kapitalo investavimo. Dėl to pagal turimą kapitalą pasirenkamas ir ūkininkavimo būdas. Žinomi šie ūkininkavimo būdai: a) laikymas veislinės bandos ir penėjimas veršukų, b) laikymas veislinės bandos ir pardavimas veršukų, c) penėjimas piktų veršų, d) laikymas dvigubo produktingumo bandos ir e) auginimas veislinių mėšinių galvijų.

A. Pirmojo tipo ūkiai dažniausiai yra kukurūzų rajone, kur yra ganyklos ir auginami pašarai žiemai. Banda turi būti

Greetings and Best Wishes
To Our Friends and Patrons

PARSON'S
PAINTING CO.

BRUSH OR SPRAY

Commercial Residential
Industrial

PAINTING AND DECORATING

Specialists in Color Harmony
"PERC"

4500 EUCLID AVENUE
HE 1-4735

A. V.

nemažesnė, kaip 25 veislinės karvės. Pradedant ūkininkauti tokioje formoje karvės perkamos pigesnės, ir augštos kokybės bulius. Tvirtas iki 1000 dolerių vertės 25 karvės ir apie 500 dolerių vertės pasiūrė penimiams veršiams. Didžiausias investavimas reikalingas perkamai žemei ir gyvuliams.

B. Antrojo tipo ūkiai skiriasi nuo pirmojo tuo, kad jie geriausia tinka dideliems ūkiams, kur penėjimui pašarai negali būti pleningai auginami. Už paruošamus liesus veršius gauna apie 1/2 tos kainos, kaip už penėtus. Čia minimalus karvių skaičius yra 50.

C. Trečiojo tipo ūkiai perka liesus galvijus ir juos peni konc. pašarais. Tai daro tie ūkiai, kurie turi visą žemę tinkamą kukurūzų ir pašarinių žolių auginimui.

D. Dvigubo produktingumo galvijų ūkiai yra tuo įdomūs, kad svyruojant kainoms vienas produktas palaiko kitą ir yra mažiau rizikingas, bet už tai jo administravimas yra komplikuo- tesnis. Čia geriausiai tinka pie- niniai šorthornai ir avys.

E. Mėšinių galvijų auginimas veislei reikalauja didelio pamė- gimo ir nusimanyimo. Karvės kergiamos taip, kad veršukai gimtų pavasarį. Veršukai sve- riami vienu ir pusantų metų ir iš to sudaromas kilmės doku- mentas, kuris rodo svorio pria- ugimo greitumą ir pašarų iš- naudojimo pajėgumą bei tiks- lingumą. Norint, kad šio tipo ūkis būtų pelningas, reikia lai- kyti nemažiau 20 veislinių kar- vių (20-100). Tačiau juo dau- giau, veislinių karvių laikoma, juo ūkis yra pelningesnis. Vasa- rą veislinė banda laikoma ga- nykla, o žiemą šeriama stam- biaisiais pašarais laikant karves palaidas tvartuose. 2 metų tely- čaitės ir 16 mėnesių buliukai naudojami veislei.

RANGE FARMOS (PRERIJŲ ŪKIAI)

I vakarus nuo 100 meridiano yra 17 valstybių, kurios vadina- mos vakarų valstybėmis. 1940 metų daviniais vakarų valstybė- se buvo laikoma 71% mėšinių galvijų ir 72% avių. Vienam gyvul. vienitui (1 karvė — 5 avys), tenka ganyklų akrų: Texas — 14,58, California — 25,95, Utah — 58,38, o Neva- doje — 138,08 akrų. Čia labai svarbu nustatyti kiek reikia akrų ganyklos vienam gyvul. vie- netui. Nustatymui didžiausios reikšmės turi krituliai, kurių vakaruose yra labai mažai.

Jei Lietuvoje vid. metinis kritulių kiekis yra apie 24 inčų, tai JAV vakaruose 20% ploto turi tik iki 10 inčų m. kritulių ir praktiškai čia gyvuliai ne- ganimi, nes yra dykumos. 55% ploto turi 10-20 inčų met. kri- tulių, o vienam gyvul. vienitui per metus reikia 40-200 akrų ganyklos ploto: 20% ploto turi 20-60 inčų met. kritulių, o vie- nam gyv. vienitui per metus reikia 3-35 akrų ganyklos ploto. Pagaliau lieka tik 5% ploto su virš 60 inčų met. kritulių ir to ploto dauguma yra kalnai.

Jei ganykloje laikoma per- daug gyvulių, atsiranda daug piktžolių, išnyksta pašarinės žolės, didėja erozija ir liešėja gy- vuliai.

Ganykloje atsiradę nuodingi augalai vieni kenksmingi kar- vėms, bet nekenksmingi avims, kiti kenksmingi avims, bet ne- kenksmingi karvėms. Nuo nuo- dingų augalų ganyklose krinta

3-4% gyvulių. Avių kritimų bū- na iki 14,6%.

Čia įvairios sąlygos verčia at- skirose vietose pasirinkti skir- tingą gyvulių rūšį ganyklai. Pvz., kur yra prerijų vilkų (koyotes), fenka atsakyti avių ir laikyti karves, o kur yra daug erkių bet nėra vilkų — laikomos avys. Netik rūšis, bet ir gyvū- lių veislės yra taikomos prie šių ganyklų. Pvz., iš galvijų dau- giausia paplitę Herefordai, o iš avių Rombonillet.

Kartais labai didelių nuosto- lių ganykloms padaro skėriai ir laukiniai gyvuliai, kaip bizonai ir stimos. Range ganyklose lai- koma karvių vienoje farmoje vid. 150 Nevadoje ir 200 Utah. Kad ūkis būtų pelningas pietva- kariuose laikoma 500-1000 kar- vių. Vienoje farmoje laikomas avių skaičius 1000-30.000.

KAPITALAS

Norint pirkti ūkį, ilgalaikį kreditą parūpina žemei ir gyvu- liams pirkti žemais procentais Federal Land Banks ir Farm Credit Administration.

PREKYBA

Mėšinių galvijų prekyba yra gerokai kombinuota ir turi ilgą istoriją. 1939 m. buvo 693 gy- vulių supirkimo rinkos prie skerdyklų. Čia per metus su- perka milijonus įvairių gyvulių.

Yra visą eilę prekybos kompa- nių iš kurių žymesnės šios: The local buyer or collecting agency, The transportation agency, The Stockyards compa- ny, The Commission company, The processing company, The meat retailer.

Kiekviena tų agentūrų ir kompanijų gauna už patarnavi- mus bei tarpininkavimus val- džios nustatytą atlyginimą. Žo- džiū, mėsos kaina pakyla 2/3 kol ji pasiekia vartotoją. Jei svaras gyvo svorio apmokamas apie 30 centų, tai mėsos svaras krautuveje apie \$1.—. Prakti-škai gyvulius paima savo žinio- komisionierius, patalpina į gar- dą, čia skerdyklų pirkėjai (bro- keriai) dera su augintoju ir perka gyvulius. Nupirktus gy- vulus sveria kasdien, tikrina- momis valdžios svarstyklėmis, pagal gyvulių klasę ir kainą bei svorį išrašomas čekis, atskaito- mas komisijos komisieriumi už jo tarpininkavimą ir šėrimą ir pinigų galima gauti čia pat stocyarduose. A. V.

AVIENUOLIS
RYŽKELES
romanas

Talentingai parašytas pa- trijotinis romanas iš Vy- tauto laikų. 1936 m. laimė- jęs Švietimo Ministerijos literatūros premiją. Sko- ningai ir meniškai V. K. Jonyno iliustruotas. 404 psl. jau galima užsisakyti pas platintojus ir leidykloje

PATRIA
Post Office Box 1291
Stamford, Conn.

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Gerb. Ponas Redaktorium,

Prašau neatsisakyti patalpin- ti Jūsų laikraštyje šią pataisą, sąryšyje su atpasakotomis ma- no pasakaitos mintimis, skaity-

tos New Yorko Studentų S-gos susirinkime. Atpasakojimas bu- vo patalpintas "Rytiniuose pa- kraščiuose" Dirvos gruodžio m. 11 d. 2 nr.

Kalbėdamas apie lietuvių liau- dies meno turtus, kaip palygini- mą, pasakiau, kad amerikiečių dailininkai, ne retai, yra dide- lėje būdoje, neturėdami savo

laudies meno. Sakinys, kad "Amerika ieško sukurti savo tautinį meną, kurio niekad ne- buvo ir negali būti", man yra svetimas. Negalima teigti, kad amerikietis kūrėjas nekuria ir nesukurs savo tautos dvasinio pasaulio būsenos ir kad tokios būsenos iš viso nebūtų.

Savo požiūrą apie Amerikos meną ir jos kūrėjus esu išdė- sęs pasikalbėjime, kuris buvo talpintas "Drauge" 1952 m. lie- pos mėn. 3 nr.

Ši pažiūra nėra pasikeitusi. Su tikra pagarba

V. K. Jonynas

OUR SINCERE GREETINGS

For a Pleasant Holiday

To Our Friends and Patrons

THE POCAHONTAS OIL CORP.

PURE OIL PRODUCTS

1850 COLTMAN ROAD

Garfield 1-1830

Sveikinimai ir linkėjimai visiems

Mūsų draugams ir rėmėjams

A.A.A. MOVING AND STORAGE

SAVININKAI IR OPERATORIAI YRA VIETINIAI

ANTROJO PASAULINIO KARO DALYVIAI VIETOS

IR ILGOS DISTANCIJOS SOFERIAI TARP

VANDENYNŲ.

17514 Waterloo Rd.
280 East 264th St.
35685 Vine St.

KE 1-5600
RE 1-5600
Willoughby 2-5600

GREETINGS and BEST WISHES

To All Our Friends

THOMAS J. UNIK INSURANCE CO.

INSURANCE AGENCY
EVERYTHING IN INSURANCE

UNION COMMERCE BLDG.

TO 1-0200

GREETINGS and BEST WISHES

The Guardian Burglar Proof Eqpmnt

6219 Detroit Ave.

AT 1-7272

GREETINGS and BEST WISHES

MAX KATZ AUTO. WRECKING

7902 Bessemer Ave.

DI 1-8010

GREETINGS and BEST WISHES

To All the Lithuanian People

ST. CLAIR BUILDERS & SUPPLY CO.

BUILDERS. SUPPLIES—BRICK—CEMENT—LIME

20020 ST. CLAIR AVE.

KE 1-6000

Greetings and Best Wishes

To Our Friends and Patrons

To You All

WINTER PAPER

STOCK CO.

EGLUTĖ DETROITE

Gruodžio mėn. 27 d. 7 val. vakare Lietuvių šeštadieninė mokykla prie Šv. Antano para- pjios, rengia Detroito ir apylin- kės lietuvių vaikų dainų Eglutę — vakarą. Bus suvaidintas Alės NAKAITES - ARBACIAUSKIE- NĖS Kalėdų vaidelis "SPIN- DEKIT ŽVAIGŽDES" su gies- mėmis, dainomis deklamacijom ir tautiniais šokiais. Muzikinę dalį ir mokyklos chorą veda mok. Stasys SLIŽYS.

Vaikučiai šiam vakarui ruo- šiasi labai uoliai.

Po programos atsilankys Ka- lėdų Senis su dideliu maišu do- vanų, kuriomis apdalinis visus vaikus.

Programai pasibaigus, grie- žiant puikiam orkestrui, šokiai. Apatinėje salėje veiks turtin- gas bufetas.

Vakaras įvyks buv. Lietuvių salėje, priešais Šv. Antano baž- nyčią. Salė bus atidaryta nuo 6 val. vakaro.

Maloniai prašoma Detroito lietuvių atsilankyti į šį vakarą, taip pat pakviesti kaimynus bei pažįstamus. Čia, su mūsų jau- nuoju atžalynu, linksmai ir sma- gliai praleisite šį vakarą.

Patark ir kaimynui,

kad prenumeruotų

DIRVA

Greetings and Best Wishes To Our Friends and Patrons

CALIFORNIA FRUIT MARKET

THE FINEST FRUITS AT THE LOWEST PRICES

7916 St. Clair Ave.

HE 1-3877

H. Cowan, A. Rossichan, Prop.

GREETINGS and BEST WISHES

JAYSON'S STEAK and CHOP HOUSE

2006 Lee Rd.

FA. 1-1203

Greetings and Best Wishes To Our Friends and Patrons

CAROFAN BRIDAL SHOPPE

7017 1/2 Superior Ave.

EX 1-2828

Greetings and Best Wishes To Our Friends and Patrons

PREISLER LUMBER COMPANY

2391 WOODHILL ROAD

GA 1-2400

Greetings and Best Wishes To Our Friends and Patrons

WOLKOV JEWELERS

6428 St. Clair Avenue

UT 1-0365

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS

MAYFLOWER CAFE

Serving The Finest Steaks in Town.

Choice Wines - Liquor - Beer

4323 Payne Ave.

Mickey Krause, Mgr.

Greeting and Best Wishes To Our Friends and Patrons

MITCHELL RECAPING & SERVICE STATION

FIRESTONE & MOHAWK TIRES

BATTERIES — RECAPS — VULCANIZING — ROAD SERVICE

650 Northfield,

Columbus at Northfield Road

BE 2-3300

Greetings and Best Wishes To Our Friends and Patrons

L. CORNEZ & CO.

SHEET METAL & FURANCE

7723 Decker Avenue

HE 1-9881

Cleveland ir APYLINKĖSE

BENDRUOMENĖS VALDYBA SVEIKINA

Clevelando lietuvius bei lietu-
ves Kalėdų švenčių ir Naujųjų
Metų proga ir linki visiems as-
meninio džiaugsmo bei laimės,
taip pat vilties greičiau sulauk-
ti naujo Tėvynės Lietuvos pri-
sikėlimo aušros.

KALEDŲ PROGRAMA PER RADIJĄ

Radijo klubas Kalėdų progra-
mą transliuos gruodžio 25 d.,
pirmąją Kalėdų dieną nuo 2-3
val. p. p.

Kun. Dr. Širvaitis tars kalėdi-
nį žodį. B. Aginskas paruosė at-
tinkamą vaizdėlį.

Reguliari radijo programa šį
penktadienį, gruodžio 26 d., ne-
įvyks.

MAIRONIO MINEJIMAS

Lietuvių Studentų Sąjungos
Clevelando skyrius sekmaadienį,
gruodžio 21 d., surengė rimtą
ir nuotaikingą poeto Maironio
dvidešimties metų mirties mi-
nėjimą.

Lietuvių salės sceną puošė
dail. K. Žilinsko pieštas Lietu-
vos dainiaus portretas ir lietu-
viška trispalvė. Jo kūrybos bruo-
žus ilgesniame referate nusa-
kė studentų skyriaus pirm. Pr.
Joga. Studentai — I. Žilinskaitė,
N. Vedegetytė, N. Balčiūnaitė, A.
Barzdukas ir V. Gilyš padėkla-
mavo Maironio eilėraščių.

Solistė A. Stempūžienė padai-
navo Č. Sasnausko Užmigo žė-
mė, o baritonas V. Bakūnas iš-
pildė A. Kacanausko Ten kus
Nemunas banguoja. Akompana-
vo Dr. A. Nasvytis. Minėjimas
užbaigtas Čiurlionio ansamblio
vyrų choro, diriguojamo muz.
A. Mikulskio, jautriai išpildyto-
mis dvejomis Naujajai daino-
mis — Miškas ūžia ir Graži tu
mano brangi Tėvyne.

RENGIA PLANĄ

Bendruomenės Valdyba ren-
gia apylinkės veiklos planą, ku-
ris bus pateiktas svarstyti ir
priimti apylinkės susirinkimui.
Ši veikla turėtų apimti šias pa-
grindines sritis: kultūrinę, eko-
nominę bei socialinę. Numato-
mi sušaukti ir atskirų sričių
darbuotojų pasitarimai.
Apylinkės kultūrinę bei pra-
moginių parengimų planą pa-
rengti pavesta J. Baltruai, V.
Braziliui ir J. Nasvyčiui.

REMKIT SAVUOSIUS SKAUTUS!

Siekdami kilnaus tikslo tar-
nauti Dievui, artimui ir Tėvy-
nei, apie 200 lietuviško jaunimo
Clevelande įsijungė į skautų ei-
les.

Skautų organizacija — puiki
mokykla, kurioje mūsų jaunieji
semiasi fizinės ir dvasinės stip-
rybės, ugdo ir grūdina savo cha-
rakterį, tautinį jausmą, Tėvy-
nės meilę. Kurie tėvai, kurie li-
tuvis, kuri lietuviška organizaci-
ja galėtų neįvertinti tos mo-
kyklos didžios reikšmės mūsų
jaunimui, lietuvių bei ir Lietuvai?
Tikriausiai, mūsų bendruomenė
tokių neatsiras.

Skautų eilės didėja, jų veikla
plečiasi, o visa tai susiję su nu-
latinėmis didesnėmis išlaidomis.
Skautų veikla neįmanoma be
tinkamų patalpų. Ją tenka
nuomoti. Ir ateinančią vasarą
skautai numato įrengti lietu-
višką stovyklą. Padidėjus skau-
tų eilėms, teks įsigyti daugiau
stovyklavimo palapinių, sporto
įrankių ir kitokių reikmenų. Pa-
galiau laikas pagalvoti ir apie
skautų nuosavos stovyklavietės

įgijimą.

Skautų veiklos apimtis ir pa-
sekmingumas žymia dalimi pa-
reis nuo turimų lėšų. Tų lėšų
vienintelis šaltinis — skautų tė-
vų ir rėmėjų aukos. Tik šių au-
kų dėka praėjusią vasarą buvo
įmanoma suorganizuoti įspūdin-
gą skautų stovyklą, ją aprūpi-
nant nuosavomis palapinėmis.
Šių aukų dėka tebus įmanoma ir
tolimesnė skautų veikla.

Tad remkim savuosius skau-
tus! Remkim juos nuolatos, ma-
terialiai ir moraliai. Stokime į
skautų rėmėjų eiles. Lankykime
skautų ir jų rėmėjų ruošiamus
parengimus. Raginkime savo
vaikus, mokyklinio amžiaus jau-
nimą, stoti į skautų eiles. Rem-
dami skautus, paremsime lietu-
višką reikala, lietuviybę, Lietu-
vą.

Skautams remti aukas galima
įmokėti "Dirvoje" ir pas Val-
dybos išdalinę p. O. Jokubai-
tienę — 14323 Darwin Av. Tel.:
MU 1-9143.

Skautų Tėvų ir Rėmėjų Valdyba

P. VAICIONO "SULAUZTA PRIESAUKA" CLEVELANDE

Jau kelinti metai kaip Vl.
Brazilio vadovaujama veikla
Dramos Studija. Ją lanko pasi-
ryžę entuziastai, daug savo lai-
ko aukodami lietuviškos dramos
ugdymui.

Jau kelis vaidinimus Studija
pastatė Clevelando scenoje
1953 m. sausio mėn. 17 d. (šeš-
tadienį) 6 v. 30 min. po pietų,
jie vėl ruošiasi maloniai nuste-
binti Lietuvių salėje clevelandie-
čius savo nauju vaidinimu:
Dramos Studija stato Petro Vai-
čiūno pjesę "Sulaužta priesai-
ka".

Dramos veiklas įdomus. Jis
vaizduoja Suvalkų sutarties su-
laužimą. 1920 m. spalio mėn.
7 d. su lenkais buvo pasirašyta
Suvalkuose sutartis, kuria buvo
nustatyta tam tikra demarka-
cijos linija. Po dviejų dienų tą
sutartį lenkų generolas Zeligov-
skis sulaužė: jo kariuomenė
klastingai puolė mūsų jėgas ir
1920 m. spalio mėn. 9 dieną
užėmė Vilnių. Šio fakto vaizda-
vimą matysime scenoje.

Veikalo vaidinime dalyvauja
didelis skaičius artistų, dau-
giausia Studijos mokinių. Vei-
kalo režisuoja pats Studijos ve-
dėjas Vl. Brazilius, jau Lietu-
voje žinomas kaip gabus režis-
sierius.

Dekoracijas projektuoja ir
piešia dailininkas Vytautas Rau-
linaitis.

Vilniečių Sąjunga aktyviai
padeda šį vaidinimą ruošti.
Bilietai parduodami "Dirvoje",
Muliolio įstaigoje (Superior
Ave.) ir Spaudos Kioske (po Šv.
Jurgio bažnyčia).

Laukiama, kad Clevelando vi-
suomenė gausiai aplankys tą
įdomų vaidinimą, kuris bus pir-
mas 1953 m. sezone.

PADĖKA

Visiems, prisidėjusiems prie
mano žmonos ir mano mamytės
Onos Bagdonienės laidotuvių ir
pareiškiusiems užuojautą širdin-
gai dėkojame: J. M. Zebrians,
A. L. Gaillušiūsiams, A. F. Ka-
minsky, P. A. Schroeder, Ks. ir
J. Kauniams, Sam. Česmes, prof.
Biržiškoms, Dr. Bancevičiūsiams,
šeimai, A. Gargasams, J. Dau-
gelai, V. Čiurlioniai, Norai Sa-
kalauškiečiai, Dr. Schill šeimai,
J. Mason, J. Bernot, Tamulio-
niams ir visiems kitiems.

J. Bagdonas ir dukrė

Visiems skyriaus nariams, mūsų bičiuliams ir vi-
siems Clevelando lietuviams siunčiame šv. Kalėdų
ir Naujų Metų geriausius sveikinimus

Tautinės Sąjungos Clevelando Skyrius

BALF VAJUS

Balfo visų trijų skyrių pini-
ginis vėjus Clevelande praėjus-
iamas iki 1953 m. sausio 15 d.
Pirmieji paaukojo: "Ąžuolų"
okteto kolektyvas \$42, po \$10
St. Navickas, A. Mikaliūnas, Ed.
Karnėnas ir "Tigras" kavinės
savininkas Ed. Steponavičius.

Aukų rinkime pirmąja: J.
Zukauskas, E. Skrebulytė, A.
Garkauskas ir A. Tamulionis.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS PILIEČIŲ KLUBE

Amerikos Lietuvių Piliečių
Klubas, Lietuvių salėje, rengia
įdomų Naujųjų Metų sutikimą.

Bus durų prizas 60 dolerių
vertės laikrodis. Tat vienas iš
Jūsų, kurie atsilankysit, tą pre-
mią laimėsit.

Naujų metų sutikimo sve-
čiams bus duodama vakarienė.
Visą laiką giesėra muzika.
Visi Clevelando lietuviai Nau-
juosius Metus sutikite Lietuvių
salėje.

Kviečia Klubą Valdyba

NAMŲ REMONTAS, DAŽYMO BEI DEKORAVIMO DARBAI

atliekami sąžiningai, greitai ir
pigiai. Kreiptis: V. Rickus, tel.
HE 2-0683 (vakarais nuo 6 iki
11 val.) arba — 1505 Addison
Rd. (52)

KALEDŲ DOVANOS

Gražios, naujos, lietuviškos
Kalėdų atvirutės.

Gėlės vestuvėms, pokyliams,
laidotuvėms.

Nemokamas pristatymas.
FRIENDLY FLOWER SHOPPE
6901 Superior Ave., HE 1-6339

TALIS STUDIO

dabar jūsų kaimynistė

7106 Superior Ave.

Tel. HE 2-0144

Bet kuriuo laiku, bet kokios
rūšies foto patarnavimas Jums.

Modernūs portretai, vestuvių,
iškilnių, vaikų ir kitos nuo-
traukos.

FOTOGRAFIJOS MEISTERIS

Europinių žurnalų ir filmų
įvairių fotografavimas, dabar
CLEVELANDE.

Why
Pay More?

CLEVELAND TRUST
PERSONAL LOANS
ARE LOW-COST
EASY TO ARRANGE

SUSILAUKE ANOKO

Jonas Alekna, SLA veikėjas,
šiomis dienomis susilaukė tre-
čiojo anuko — sūnaus.

PLEČIAMA VILNIEČIŲ VEIKLA

Savo narių susirinkime Vil-
niaus Kr. Liet. S-gos Cleveland
skyrius svarstė visą eilę kla-
simų. Pasisakyta dėl santykių
gilinimo su ukrainiais ir gudais,
pradėta vykdyti krašto valdybos
rinkimai. Skyriaus narių nuo-

mone, centrinė krašto valdyba
turėtų būti Bostone, arčiau New
Yorko, kur šiuo metu susitelkę
visi svarbiaji laisvinimo susi-
būrimai tiek iš lietuvių, tiek ir
iš amerikiečių pusės. Gyval do-
mėtasi prof. M. Biržiškos "Vil-
niaus Universiteto" ir naujai
parengtos žurn. J. Ciceno kny-
gos apie Vilniaus kr. lietuvių
gyvenimą išleidimu. Per būsi-
mus s-gos skyriuose krašto val-
dybos rinkimus Clevelando sky-
riaus nariai pasiūlė prof. M.
Biržišką, ilgametį VVS pirmi-
ninką ir Vilniaus kovos simbolį,
išrinkti S-gos garbės pirminin-
ku.

Linkiu linksmy Kalėdų ir

laimingų Naujųjų Metų

V. J. PUGHER,

Attorney and Counselor at
Law and Proctor in Admiralty

636 Nat'l City Bank Bldg.

Tel. MA 1-0527

PIX BEVERAGE

45 rūšių alaus — visoki gaivinantieji gėrimai,
vynas ir šampanas (prancūziškas)

Parengiama vestuvėms, baliams, pobūviams. Nemokamas
pristatymas dieną ir naktį. Atdara ir trečiadieniais.

6903 SUPERIOR AVE.

EX 1-3311

ATIDARYTA NAUJA LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai.

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežant
geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

JŲS PERKAT RUPESČIŲ NEKELIANTĮ SILDYMĄ

s u MONCRIEF

SILDYMO IR ORO VESINIMO SISTEMA

GASAS ★ ALIUS ★ ANGLIS

THE HENRY FURNACE CO., Medina, Ohio

GERIAUSIA KALEDŲ

DOVANA — JŲSŲ

PORTRETAS

Neatidėliok, atsilankyk
šiandien ir turėsi portretą.
Mes kalbame lietuviškai

EAST 79th STUDIO

1197 East 79 St.

HE 1-3535 EX 1-6716

I. J. SAMAS, JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų
pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park

EX 1-0911

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys
virtuvei ir kiekvienam Jūsų būto kambariui

ZEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams
lietuviškoje krautuvėje

YOU Can Pass this

Smooth Shave
Test

EVERY TIME

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park Ave.

EX 1-0911

ŽMOGAUS LAIMĖ

Žmogus laimingas, kada laisvas nuo gyvenimo var-
gų, rūpesčių, ekonominių nedateklių.

Žmogus, nuolat taupydamas, tą laimę gali pasiekti
ir iš ekonominių vargų išsilaivinti.

Lietuvių Bankas yra saugi ir pelninga taupymo vie-
ta. Kiekviena knygtė apdrausta Federal Insurance Corp
iki \$10.000.

Darbo valandos nuo 9:30 iki 3:00 val.
Trečiadieniais iki 12:00, šeštadieniais iki 1:00 val.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE 1-2198

Cleveland, Ohio

P J KERSIS

716 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreip-
kitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvai-
riose apdraudose-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgėjo. Patarnavimas ir išpildymas
garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

Wilkelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė

Aldona Wilkeli - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licenzijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENdicott 1-1763

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 6820, Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio.—Telefonas: ENdicut
1-4486. Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GArfield 1-7406).

Anglų atominė bomba

KAIP SPROGO ANGLŲ ATOMINĖ BOMBA. — SPROGIMO REGINYS BUVO KLAUKUS.
— PASAKOJA ANGLŲ ATO MINĖS BOMBOS KONSTRUKTORIUS DR. PENNY, DIRBĖS
AMERIKOJE, BET NORĖJĖS GRIZTI ANGLIJON.

Prieš kelias savaites į savo namus sugrįžo Dr. Penny. Jo namai — vakariniame Londono pakraštyje, tiesa, vokiečių V2 apgriauti, bet tai ne kiek netrukdo jo šeimai ir jo ramiam poilsiui, kurio maža po įtempto dienos, dažnai ir nakties darbo.

Dr. Penny sugrįžo iš pirmųjų anglų atominės bombos bandymų, įvykusių kažkur ties Australijos pakrantėmis.

Tik įkėlęs koją karalienės salon, Dr. Penny ramiai pasakojo:

— Buvau ant laivo denio su admiralu Torlesse bei kitais įgulos karininkais. Kai per garsiaikalbius buvo skaičiuojamos kelios paskutinės sekundės, stovėjome nusikędę nuo sprogdinimų paruoštos vietos. Tik staiga sužabavo, ir akimirka šviesa buvo matoma visame horizonte. Atsigrįžome. Baisus vaizdas išsitiesė prieš mūsų akis — didelės pilkai juodos debesys tūkstančius pėdų ritosi vertikaliai ir virš ir nepaprastu staigumu didėjo. Saloje praužė milžiniška smėlio audra.

Rodėsi, amžiai truko kol pasigirdo sproginimas, bet, iš tikrųjų, netruko nė minutės. Visai netikėtai po kelių sekundžių pasigirdo ir antras tokio pat stiprumo sproginimas.

Šiuo momentu pasijutome lyg kokiame pragare, lyg staiga didžiausiu greičiu kristume lėktuvu žemyn. Gi dūmų debesys vis kilo augstyn ir augstyn, pasikeisdamos į fantastiškas formas, kol, pagaliau, stiprus vėjas ir kiti atmosferiniai pasikeitimai jį išblaškė.

Kai užsidėjė dujokaukes ir apsauginius drabužius, pasiekėme įvykio centrą, specialistai, nuo galvos iki kojų apsiravę tokiais pačiais drabužiais, kiekvieną sekundę tikrino įrengtų aparatų veikimą.

Sprogimo reginys buvo klaidus. Aplinkui siautė nepaprastas karštis. Ten buvę vyrai labai prakaitavo. Vienas jų vienu žygiu neteko 17 svarų svorio, — nutraukė savo pasakojimą pirmosios anglų atominės bombos konstruktorius ir įžymiausias atomo mokslininkas britas Dr. Penny.

1944-1945 metais jis dirbo Los Alamos, JAV, atomo laboratorijoje, bet po karo grįžo į savo gimtąjį kraštą. Amerika siūlė jaunam britui mokslininkui penkis kartus didesnę atlyginimą už tą, kurį jis gautų savo tėvynėje, bet anglo patriotizmas buvo didesnis už siūlomus pinigus. Jis grįžo į Londoną.

na, į apgriautus, bet savo namus.

Dr. Penny ypatingai atkreipė amerikiečių mokslininkų dėmesį 1947 m. pirmuosiu Bikini bandymuose.

Bikini atole jis paprašė leidimo padaryti savus atskirus įrengimus atominės bombos sproginimui užfiksuoti, pastebėjimas, kad tie įrengimai nebus ypatingi. JAV atomo mokslininkai mielai sutiko patenkinti jo prašymą, nors jie jau buvo įrengę Bikini atole preciziškus ir labai brangius aparatus atominės bombos tyrimams.

— Tada, pasakojo toliau Dr. Penny, — vienas amerikietis man padėjo pripildyti jūros vandeniui 1000 benzino tankų. Tankų skyles užkimšiau popieriu, o tankus sustačiau ratu aplinkui tą vietą, kur turėjo būti numesta atominė bomba.

Bombai sproguos, beveik visi amerikiečių aparatai buvo sunaikinti ir tokiu būdu neliko jokių žymių iš kurių būtų įmanoma tiksliai nusakyti apie sproginimo įvykį.

Dr. Penny benzino tankai su jūros vandeniu išstieko į įvairių formų skiauteles, kurios matematikos genijui suteikė pilną matematinį vaizdą apie atomo sproginimo bangavimą.

— Aš apskaičiavau išnykusių vandenį, kaip atėmiau ir pridėjau ir įteikiau kitiems mokslininkams išsamų sproginimo rezultata.

Ir šis jo pranešimas iš Bikini atolo liko svarbiausiu moksliniu dokumentu apie įvykusį atominį sproginimą.

Dr. Penny gimė 1909 m. Gibraltar barakuose, kur jo tėvas tuo metu tarnavo tvirtovės įguloje. Šiek tiek lankęs, bet niekur nebaigęs pradinės mokyklos, 12 metų jis įstojo į Colchesterio technikos mokyklą, o vėliau persikėlė į Sheerness technikumą, kuriame pasižymėjo matematikos mokėjimu. Aštuoniolikos metų būdamas laimėjo stipendiją ir įstojo į Imperijos Mokslo ir Technologijos kolegiją Londone.

Vėliau dar studijuoja JAV — Wisconsin universitete fiziką ir Cambridge — filosofiją. Įgyja 3 doktoratus — 2 filosofijos ir 1 griežtųjų mokslų.

Dabar jau 43 metų amžiaus įžymiajam mokslininkui už nuopelnus atomo srityje suteiktas lordo titulas.

Anglija, didžiuojasi Dr. Penny ne tik dėl to, kad jis pagamino pirmąją anglų atominę

bombą, bet bene tik dėl to, kad jo surastas gamybos procesas yra pigiausias iš visų šiandien pasaulyje žinomų atominiam ginklams gaminti būdų. Jo sukonstruotos bombos masinei gamybai pradėti tereikia vienos dienos pasiruošimo.

Dr. Penny, vadovaudamas Britanijos atominio ginklų išradimų įstaigai, vėl tyliai įnyko į kažkokius naujus tyrimus.

J. Stpž.

LIETUVISKA KNYGA — GERIAUSIA ŠVENČIŲ DOVANA KĄ TIK IŠEJO ANICETO SIMUCIO PARUOSTAS PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNAS

Tai stambi ir pilna naudingų informacijų knyga, kurią gavęs džiaugsis kiekvienas. Reikalaukite lietuvių knygynuose, arba tiesiai iš redaktoriaus su užsakymu pasiūdomi penkis dolerius:

Mr. A. Simutis, 41 W. 82 Street, New York 24, N. Y.

KALĖDOS LIETUVOJE buvo švenčiamos labai iškilmingai. Su Kalėdų šventėmis susiję daug įdomių papročių ir tradicijų. Ypatingai įdomūs Kalėdų švenčių papročiai būdavo senovėje. Iki šių dienų dar išliko papročys Kūčių dienoje valgyti plotkeles. Tą vakarą šeimos galva dalinasi su šeimos nariais plotkelėmis ir linki vieni kitiems laimės.

Kalėdų švenčių proga, norių su Jumis visais pasidalinti džiaugsmu, kurį jaučiu savo širdyje, ir leisti Jums pajusti, kaip labai aš vertinu galimybę palinkėti Jums — Linksmu Kalėdų Švenčių!

Naujųjų Metų (1953) angoje, mes apžvelgiame praėjusius metus... 1952 metais aš įsigijau daug draugų... labai daug. Tai buvo labai sėkmingi metai.

Mano "generolas" (ponia Bachunas) ir visi mano bendradarbiai jungiasi su manim siūsdami Jums geriausius linkėjimus... tikėdami, kad 1953 metais galėsime asmeniškai suteikti Jums bent truputį džiaugsmo gamtoje.

Lietuvai ir lietuviams Naujieji Metai yra jų pasikartojančios vilties sustiprinimas. Belieka būti kantiškiems, rūpestingiems ir vieningiems, o visą kitą atneš artimesnę ar tolimesnę ateitį!

J. J. BACHUNAS,
Tabor Farm,
Sodus, Michigan

BRONIUS SIMOKAITIS

J. SAGYS, Brooklyn

Prieš porą metų (1950 m. VIII 2 d., Chicagoje mirė taurus lietuvis, energingas kultūrininkas, daugelio lietuvių organizacijų narys ir, kai kurių kurėjas, Bronius F. Simokaitis, daugiau žinomas kaip B. F. Simons. Mirė ne tiek ligos, kiek sunkios gyvenimo naštos palaužtas, vos 54 metus amžiaus sulaukęs.

Kilimo jis buvo suvalkietis, gimė 1895 m. gruodžio 24 d., Bliuviškių kaime, šakių apskrityje. Į Ameriką atvyko jaunas būdamas, 11 metų amžiaus. Iš pradžių gyveno St. Louis, paskiau persikėlė Chicago, kur ir praleido didžiąją savo amžiaus dalį.

Apsigyvenęs Chicagoje, tuoju įsijungė į visuomeninį ir kultūrinį lietuvių gyvenimą. Buvo jaunas, energingas, dėl to sūspėdavo atlikti daug visuomeninių pareigų. Tačiau jo veikla neilgai truko: sukludė pirmasis pasaulinis karas.

1917 metais buvo pašauktas Amerikos kariuomenės ir pasiųstas Prancūzijoje į frontą. Kautynėse neilgai dalyvavo. Iš karo grįžo, kaip patį sakydavo, "nors kulų ir nesuskylėtas ir su visom galūnėm", bet jau ka-

ro paveiktas, tačiau tiek pat energingas, kaip ir prieš tai. Apsigyveno vėl Chicagoje.

Tuo laiku jis buvo jau subrandęs ir daug pasaulio matęs vyras. Mokslo reikšmė jam buvo puikiai išryškėjusi. Dėl to jis ryžosi, kiek galėdamas, daugiau mokslo žinių pasisemti. Be to, buvo ir proga tokį ryžą įgyvendinti, nes ano karo dalyviams už mokslą nereikėjo mokėti. Pagrindinių dalykų jis pasirinko elektrotechniką, bet šalia, kiek sąlygos ir laikas leido, sėmėsi žinias ir iš kitų sričių. Mokėsi YMCA mokykloje — Chicagoje, Valparaiso universitete — Ind., ir Northwestern universitete — Chicagoje. Mokslą baigė įgydamas elektros inžinierio specialybę. Kaip elektros inžinieris ir dirbo visą laiką — iki mirties.

Grįžęs iš karo vėl įsijungė į visuomeninį ir kultūrinį lietuvių gyvenimą. Varė jis plačią vagą, nes žinių ir energijos nesigailėjo. Iš pradžių jis įsijungė į Socialistų sąjungą, kuri jam tada atrodė populiari, nes skelbėsi kovojanti dėl lietuvių tautos laisvės ir dėl Amerikos lietuvių lietuviškumo išlaikymo. Šie tikslai jo širdžiai buvo artimi. Jų siekdamas dirbo atsidėjęs, dėl to organizacijoje greit iš eilinių narių iškilo į svarbius pareigūnus. Jis buvo vienas "Naujiųjų" dienraščio bendrovės direktorių. Ir ten būdamas jis pamatė, kad kilniais tikslais tik dengiama materialinė nauda ir kad žmonių pasitikėjimas savanaudiškai išnaudojamas.

Būdamas teisingas, tvirtos

moralės ir jautrus žmogus, tokia politikai nepritare. Ir kai jo pastangos nepavyko dalyką pakreipti teisingon pusėn, iš socialistų organizacijos pasitraukė. Ir ne tik pasitraukė, bet išėjo opozicijon prieš visą socialistų sąjungą. Gerai žinodamas socialistų kėslus užvaldyti lietuviškas organizacijas, ypač SLA, pastarąją pirmąn elėn ir ryžosi ginti. Jos gynimo reikalams jis paskyrė daug energijos ir laiko. Vazinėdamas po kolonijas aiškino SLA nariams socialistų kėslus. Nežiūrint padėtų pastangų, didelio pritarimo jis nesulaukė, nes tais laikais daugelis žymesnių SLA veikėjų idealistų jau buvo išvykę į ne-

stangomis ir pinigais, buvo pastatytas Dariui ir Girėnui — pirmųjų lietuvių lakūnų, perskridusių Atlanto vandenyną — žygiui atžymėti ir jų vardams įamžinti, didingas paminklas Chicagoje.

Prieš antrąjį pasaulinį karą B. S. įsteigė Tautinę Amerikos Lietuvių Sąjungą. Ji jungė lietuvių idealistus. Tačiau dėl laiko stokos ir prieštasties, kad jos steigėjai teko išvykti į kitą darbovietę, esančią Fitchburge, Mass. valstybėje, toli nuo didesnių lietuvių kolonijų, ir dėl kiliuso karo, organizacija labai neišsipleto. Fitchburge klimatinės sąlygos buvo labai nepalankios, bet nežiūrint sirgulinavimo, jis dar pajėgė vadovauti organizacijai ir dar pajėgdavo paremti savo raštais "Amerikos Lietuvį".

priklausomą Lietuvą, o visokiems karjeristėliams paaiškėjo, kad prisijeičius prie socialistų, bus galima daugiau pasipelniti.

B. Simokaitis dažnai aiškino, kad lietuviškos kultūros darbas Amerikoje turi būti dirbamas iš idėjos, iš pasiaukojimo lietuviškam reikalui. Kas skelbiama — tai turi būti ir daroma, kas žadama — tai reikiu išvesti. Tik tuomet lietuvių organizacijos bus stiprios ir kultūros darbas našus, kai visi tikės, kad jų pasitikėjimas nėra piktam naudojamas, kad organizacijos reikalams atiduotas doleris neatsidurs kurio nors "veikėjo" kišenėje, bet bus panaudotas tam pačiam tikslui, kuriam buvo duotas.

Per mažai Amerikoje yra lietuvių, — pabrėždavo B. Simokaitis, — kad jų dėka galėtų šimtai pragyvenimą pasidaryti ir dar turtus susikrauti. Pragyvenimą reikia pelnytis kitur, bet ne iš lietuvių duodamų centų kultūrinėms ir visuomeninėms organizacijoms. Tik tuomet lietuvių organizacijos klestės, kai visas darbas bus nudirbamas narių iš idėjos, aukojant darbą ir laiką.

Tuos, kurie prie organizacijų šliedavosi vien tik pasipelnymo tikslu, B. S. dažnai sugėdindavo kalbose, per susirinkimus ir sueigose. O kalbėtojas jis buvo geras, dėl to jo klausyti buvo malonu. Norėdamas plačiau savo idėjas praplėsti, Jis leido mimeografuotą laikraštį, vardu "Liaudies Tribuna". Vėliau ji buvo "Dirvoje", kaip jos skyrius, ir gana ilgai, B. S. redaguojama.

A. Vanagaičiui įsteigus "Margučio" radio dienodį, B. S. kurį laiką buvo šio dienodžio programos vedėjas.

B. S. priklausė daugeliui lietuvių organizacijų, bet iš jų pažymėtinos: SLA, Dariaus ir Girėno Legiono postas. Labai daug darbo ir energijos B. S. įdėjo būdamas Dariaus ir Girėno paminklui statyti komiteto vicepirmininkas. Šio komiteto ir kitų, geros valios lietuvių pa-

Po antrojo karo B. S. vėl iš Fitchburgo grįžo Chicago, bet su pašlijusia sveikata. Dėl to jau neturėjo pakankamai nei jėgų, nei energijos visuomeniniam darbiui. Jo viltis atgauti sveikatą ir vėl įsijungti į visuomeninį lietuvių gyvenimą šį kartą ji apvylė.

O sumanymų jis turėjo gražių ir planų buvo nusibrėžęs. Be kita ko, jis buvo surinkęs reikšmingų duomenų ir apie Lietuvos prezidento A. Smetonos žuvimo priežastį. Vienam savo bičiuliui B. S. rašė, kad namų gaisras nebuvo tikroji prezidento mirties priežastis. Jam, kaip gerai pažinusiui tuometinės Amerikos gyvenimo sąlygas buvo aišku, kad Lietuvos prezidentas tam krašte nėra saugus. Apie pavojų jo gyvybei B. S. yra pasakęs ir pačiam prezidentui per pasikalbėjimą su juo. Galia, kad liga ir kitos priežastys sukludė B. S. turimas žinias paskelbti.

B. S. buvo gero būdo, teisingas ir visiem gerą linkęs lietuvis. Asmeninių priešų neturėjo. Visą savo amžių pragyveno vienas. Šeimos neturėjo. Nors ir ne mažai uždirbdavo, bet turtų nekrovė. Jei koks doleris atlikdavo nuo pragyvenimo, tai nuėdavo visuomenės reikalams, įvairiais pavidalais, kaip ir B. S. didelė dalis laiko ir energijos.

B. Simokaičio draugams ir artimiesiems reikėtų susirūpinti išleisti pilnesnę jo biografiją. Šie, keli mano žodžiai apie jo veiklą ir gyvenimą tegu bus paskatinimas tokį ryžą įvykdyti.

Seniausias ir gražiausias iliustruotas lietuviškos minties žurnalas.

MARGUTIS

Įsteigė kompozitorius

A. VANAGAITIS

Kaina metams \$3.00

Susipažinti siunčiamas

dovanai.

6755 So. Western Ave.

Chicago 36, Ill.

SVEIKI SULAUKE

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ!

Sveiki Lietuvos laisvės priekėlimui dirbantieji,
sveiki dėl lietuviybės kovojantieji!

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖ
SĄJUNGA